

den röde

ARBEIDEREN

Nr. 2

1976 4. Årg. Organ for Kommunistisk Arbeiderforbund

Pris Kr.2

Fiskeseth: "En reduksjon i antallet arbeidsplasser avhenger av konjunkturforskholdene"

Akergrupppas økonomiske situasjon:

Et eksempel i løgnaktig informasjon og klassesvik

I begynnelsen av januar sto det en rekke artikler om Aker-gruppas vanskelige situasjon i Oslo-pressen. Det startet med at Dagbladet offentliggjorde innholdet i en av de uttallige "hemmelige" rapporter som utredes i departementene, og som senere kommer i Dagbladet. Denne gang var det en utredning om Aker-gruppas økonomiske situasjon, og utredningens konklusjon var at konsernet ville måtte innstille størsteparten av driften dersom det ikke fikk fylt ordrebøkene i nær framtid.

Rapporten var skrevet i sommer i den hensikt å vurdere behovet for statlige tilskudd til Aker-gruppa. Som en følge av de dystre framtidsutsikter den forespeilet, ga staten konsernet lån og lånegarantier for tilsammen 450 mill. kroner, og ved siden av dette mottok gruppa også et privat lån fra Fred. Olsen på 25 mill. kroner. Omlag en halv milliard ble således sprøytet inn i Aker-gruppa for at den skulle komme seg gjennom den økonomiske krisa den var - og er - oppe i.

Etter at rapportens innhold var offentliggjort i Dagbladet, rykket så den "hellege treenighet" staten, LO og næringslivet ut til forsvar for Aker-gruppa.

Forts. side 6

TARIFF-OPPGJØRET

LA DEM IKKE FÅ ANKERFESTE!
(Se leder s. 3 og resolusjon s. 3)

SPANIA ETTER FRANCOS DØD

Francos død har forårsaket ei rekke spekulasjoner om utviklinga i Spania. Ett er imidlertid sikkert om den nåværende situasjonen. Francos død og Juan Carlos' overtakelse av trona betyr ikke at forholda i Spania automatisk liberaliseres. Det politiske systemet med undertrykking av folkets demokratiske rettigheter gjennom et

voldsapparat som neppe har sitt side-stykke i Europa i dag, eksisterer fortsatt. Industrilederne og godseierne har ikke mistet noen av sine "rettigheter".

Imidlertid er det mye som tyder på at de politiske forholda i landet vil forandres i en ikke alt for fjern fram-

Forts. side 7

Seier for arbeiderne ved Orklasaga:

VISER VEGEN PÅ TVERS AV SAMORDNET OPPGJØR!

Metoden med valg av egen kampløse i form av streikekomité til erstatning for de faglige tillitsmennene var utslagsgivende for seieren i streiken ved Orkla Saga i januar.

Dette var hovedkonklusjonen fra klubbstyremedlem Larsen da den røde Arbeideren snakket med ham på telefonen etter at streiken var avblåst.

Arbeiderne ved Orkla Saga gikk til streik for et krav om lønnstillegg etter at de i månedsvis hadde forsøkt å oppnå noe ved forhandlinger. Bakgrunnen var bl.a. at de lå 2 kr. tilbake for lønnsnivået ved Våler Skurlag, som ligger like i nærheten og tilhører samme konsern (Norske Skogindustrier).

Etter en hard drakamp godtok arbeiderne et forhandlingsforslag om et timetillegg på 75 øre med tilbakevirkende drafft fra 1. novemner 1975, og konsernledelsen måtte gå med på lokale forhandlinger om ytterligere lønnstillegg når vårens tariffoppgjør er avsluttet, og på tilbakevirkende kraft fra samme dato også for disse.

Klubbtilitsmann Larsen sier at det økonomiske her likevel ikke er det viktigste.

Det viktigste er for det første at den vellykkede streiken har satt søkelys på den lavtlønnsindustri som sponplate-

industrien er, og vil anspore til kamp for en generell lønnsøkning i denne industrien.

Det viktigste er for det andre de erfaringer som Orkla Saga-arbeiderne og hele arbeiderklassen her har fått med at det nytter å streike, og at streiken må organiseres på en bestemt måte for å føre fram.

Forts. side 7

Vellykket politisk konferanse i KA-regi

Mange sympatisører og det meste av Kommunistisk Arbeiderforbunds kontaktnett omkring i landet var representert på forbundets politiske konferanse i Oslo den 1. februar. Konferansen drøftet "Den aktuelle politiske situasjon og våre oppgaver", og tok sikte på å konsolidere forbundet på en enhetlig politisk linje i den ekspansjonsfasen det nå er inne i.

I en resolusjon fra konferansen om KA's politisk-organisatoriske stilling og oppgaver heter det bl.a.: "En oversikt over forbundets kontaktnett vis-

er at skjelettet av en organisatorisk basis i landsmålestokk faktisk finnes. Dessuten er det gledelig at den tilvekst til kontaktnett som har funnet sted i den seinere tid stammer nettopp fra klare industrisentra eller -miljøer. I det videre arbeid bør en i første omgang konsentrere seg om de basene en i dag har og bygge dem videre ut."

Konferansen diskuterte seg fram til enighet også på resolusjoner om den aktuelle innenriks- og utenrikspolitiske situasjon.

Se side 4

LES...

SITUASJONEN I SØRØST-ASIA

Se side 2

TRÅLERAKSJONEN

Se side 2

CHAPLIN

Se side 11

SITUASJONEN I SØRØST-ASIA

Opplysningen av SEATO.

I første del av denne artikkelen skal vi skissere den senere utviklingen i forholdet mellom USA og de sørøst-asiatiske landene som ikke har gjennomgått revolusjonære omveltninger, samt også komme inn på de nye politiske alliansene i regionen. Deretter skal vi i neste nr. gå nærmere inn på den interne situasjonen i Thailand, som fra et revolusjonært synspunkt i dag er det mest interessante landet.

Den amerikansk-dominerte antikomunistiske militæralliansen SEATO, som ble dannet i 1954 på bakgrunn av Frankrikes tilbaketog fra Inda-China og som ble svøpt i Foster Dulles' hysteriske korstogsånd, er i dag i realiteten en saga blott. De gjenværende medlemslandene - USA, Storbritannia, Australia, New-Zealand, Filippinene og Thailand - vedtok i september 1975 å oppløse alliansen i løpet av de nærmeste par årene.

Egentlig kom alliansen aldri til å fungere slik de amerikanske opphavsmennene hadde tenkt seg. Den var allerede fra starten en temmelig skjor frontdannelse, og det ble tidlig klart

at motsetningene mellom medlemslandene var for store til at noen virkelig imperialistisk offensiv kunne foregå i alliansens egen regi. Bare i ett tilfelle foretok SEATO en militær intervensjon: i Laos i 1962. Denne aksjonen leverte bare det praktiske beviset på organisasjonens manglende evne til å foreta en felles militær operasjon.

Allerede på dette tidspunkt begynte Frankrike å sette seg på bakbeina, og landet ble snart bare et passivt medlem. Pakistan dro seg ut i 1972 i forbindelse med Bangla-Desh-konflikten. England's og Frankrike's motiv for å delta i SEATO var ønsket om å redde stumpene av sine imperier i Asia. Disse synkende imperialistmaktene manglet imidlertid økonomisk og militær styrke til for alvor å gjøre seg gjeldende. Bare USA hadde kapasitet til å intervenere aktivt og beslutsomt, og SEATO ble på denne måten et bindeledd mellom den klassiske kolonialismens epoke og den amerikanske nykolonialismens æra.

I en forstand var SEATO bare en klamp om foten på USA. De øvrige medlemslandenes tilbakeholdenhet og den indre uenigheten kunne til tider legge bånd på USA's handledyktighet. På den annen side var alliansens eksistens et juridisk og moralsk aktivum for USA-imperialismen i dens mest aggressive fase: i Vietnam-krigen. Kissinger har selv med velkjent arroganse og åpenhjertig kynisme uttalt at SEATO's viktigste funksjon var å legitimere amerikanske operasjoner av vesentlig bilateral karakter, og amerikanerne påkalte da også i sin tid SEATO-pakten for å rettferdiggjøre den åpne intervensjonen i Vietnam. USA's egenmektighet ga seg videre uttrykk i at de bak ryggen på SEATO inngikk hemmelige avtaler med enkelt-land;

den viktigste av disse var en spesialavtale med Thailand i 1965.

Det er ikke bare de indre motsetningene innenfor alliansen og USA's egenrådighet som har fått SEATO til å falle sammen. I like høy grad skyldes dette USA's militære nederlag overfor de revolusjonære bevegelsene i Vietnam, Kambodsja og Laos, et nederlag som tvang USA til å legge om strategien i kampen mot frigjøringsbevegelsene. Denne ble utlagt i den såkalte Nixon-doktrinen, som kort fortalt går ut på at USA i det lengste ikke skal intervenere direkte med egne styrker, men i stedet satse på materiell støtte av alle slag til de nasjonale reaksjonære regimene samt om nødvendig verve leiehærer. Behovet for en militærallians av SEATO-typen er derfor også for USA's vedkommende falt bort.

USA har selvfølgelig på ingen måte gitt avkall på å utøve sin økonomiske dominans i området, og de amerikanske investorene ser optimistisk på fremtiden, selv om konkurransen fra Japan og enkelte europeiske land, særlig Tyskland og Frankrike, gjør seg stadig mer gjeldende. Politisk og militært er det imidlertid ingen tvil om at USA i dag har mistet mye av troverdighet blandt sine reaksjonære venner i Sørøst-Asia. Dette til tross for at amerikanerne ikke på noen måte har redusert størrelsen av sin samlede militære styrke i området. Snarere tvert om, og særlig flåtestyrkene ved øyrikene (Japan, Okinawa, Filippinene og Indonesia) og på basene rundt Det Indiske Hav økt i omfang. (Opprustningen i det sistnevnte området, og den åpenlyse rivaliseringen med Sovjet her, må også sees i lys av behovet for å sikre sjøveien og dermed oljetransporten fra den persiske gulfen.)

Det er på bakgrunn av at USA er en dalende politisk stjerne i regionen at en må se Sovjets forsøk på å skape en ny såkalt "kollektiv sikkerhetsavtale" mellom de asiatiske land og Sovjet selv, som for øvrig regner seg for å være et asiatsk land. Initiativet til en slik "sikkerhetsavtale" kom i 1969, og forslaget talte i vage ordelag om avtaler både av militær, politisk og økonomisk karakter ("gjensidig og likeverdig samarbeid på det økonomiske og andre områder") Sovjet har hatt svært lite hell med seg i frieriet overfor de sørøst-asiatiske landene, men "sikkerhets og vennskapsavtalen" med India har unektelig vært en suksess fra sovjetisk synspunkt, for å si det mildt.

De sørøst-asiatiske ikke-kommunistiske landene har i de senere årene selv forsøkt å stable på beina allianser i regionen, uavhengig av både Sovjet og USA. De mest antikomunistiske blandt dem, Taiwan og Sør-Korea, forsøkte på slutten av 60-årene å skape en asiatsk parallell til NATO. Forsøket strandet, mye på grunn av Kinas diplomatiske manøvrer. (Det døde barnet fikk imidlertid et navn: PATO.) Langt mer vind i seilene synes samarbeidet innen ASEAN (Association of South-East Asian Nations) å ha fått. Deltakerne i denne organisasjonen er Indonesia, Malaysia, Filippinene, Singapore og Thailand. Hovedvekten innen dette samarbeidet ligger ikke på det militære, men på det politiske og økonomiske plan (samordning av politikken overfor EF-landene f.eks.). Det nye ved denne alliansen er at den har klar brodd mot all stormaktsinnblanding, og den tar sikte på å gi medlemslandene nøytralitetsstatus. Det dreier seg naturligvis ikke om noen anti-imperialistisk allianse, men om forsøk fra regionens borgerlig-reaksjonære regimer på å vinne større selvstendighet ved å unngå å knytte seg økonomisk og politisk til én bestemt stormakt. De innbyrdes politiske og økonomiske forskjellene blant medlemslandene legger imidlertid klare begrensninger på i hvilken grad disse vil kunne opptre som en samlet blokk.

J. L.

Tråleraksjonen: AKP BLAMERER SEG I GJEN

Konstellasjonen understreker det falske fellesskapet mellom trålerkapitalist og arbeidere.

Trålerne på Vestlandet raslet i begynnelsen av januar med sablene utenfor Stavanger. De truet med blokade av såvel havna som oljebasene i byen. Bakgrunnen var et krav om etterbetaling på 20 mill. kr. for levering i 1975, noe som har brakt trålerne i konflikt med både fiskeriorganisasjonene og myndighetene. Inn i kravet om etterbetaling er det blandet klager over redskaps- og fiskeressursdelegelse på grunn av oljeutvinningen.

Trålerfisket er det mest utpregede kapitalistiske fisket som drives, og vi ser ingen grunn til å støtte trålerkapitalistenes økonomiske interesser. Når det gjelder den kapitalistiske oljeutvinningens skadelige virkninger på fiskeressursene, bør ikke minst den rovdrevende kapitalistiske trålerflåten ligge svært lavt i løypa. Når vi går inn for å verne om fiskeressursene så langt som mulig under kapitalismen, er det utelukkende for å bevare mest mulig av naturressursene for sosialismen. Det gjør vi aller minst ved å støtte trålerkapitalistene, som bruker ressursvernet som rent dekke for sine profittinteresser.

Tråleraksjonen på Vestlandet aktualiserer imidlertid den viktige delen av klasseanalysen av det kapitalistiske samfunnet i Norge som berører forholdene i fiskeriene. Trass i en utpreget kapitalisering og en objektiv klassesedling mellom kapitalen og eiendomsløse lønnsarbeidere innen trålfisket står trålarbeiderne tilsynelatende sammen med trålkapitalistene bak de krav som er fremmet. Dette har styrket de borgerlige massemedienes grunnlag for å omtale dem alle som "trålfiskere" og på denne måten tilslore klassesetningene i trålfiskeriene.

En nærmere analyse av klasseforholdene i fiskeriene viser det objektive feilaktige i å samle alle som har med fiskeriene å gjøre i en og samme bås under betegnelsen fiskere. Dette tilslører en rekke oppdelinger og klassesetninger som delvis er uforsonlige. Samlebetegnelsen "fiskere" dekker både borgerkapet, dvs. kapitalistene, innen fiskeriene (både de som ikke selv deltar og de som selv deltar i fisket), det fiskende småborgerskapet (både dem som utelukkende arbeider med egne produktionsredskaper og dem som i noen grad utbytter fremmed, leid arbeidskraft), halvproletariatet (som delvis leier ut arbeidskrafta, delvis arbeider med egne produktionsredskaper), og til slutt det rene fiskeproletariatet som utelukkende lever av å selge arbeidskraften sin. Denne oppdelingen blir imidlertid ytterligere tilsørt av at de fleste av disse er organisert i "fiskernes fagorganisasjon", Norges Fiskarlag, som i virkeligheten ledes av den velhavende og oppadstrebbende del av småborgerskapet innen fiskeriene og ikke uttrykker proletariatets og halvproletariatets interesser.

På den andre siden er de objektive økonomiske og materielle forholdene innen fiskeriene av en slik særregnet karakter at de lett gir skinn av interessefellesskap mellom alle "fiskere", også mellom kapitalister og rene arbeidere innen fiskeriene. Dette gjelder også store deler av trålerfiskeriene.

For det første er lønnsformen av en slik karakter at den tilslører det reelle forholdet mellom lønnsarbeid og kapital. I store deler av fiskeriene utbetales det lønn etter lottsystemet, dvs. fangsten fordeles på båt (båteier), redskap (brukseier) og mannskap med henholdsvis båtlott, redskapslott og mannskapslott. På havfiskeflåten, i

trålflåten, er dette systemet omdannet til et prosent system, dvs. de forskjellige "parter" får prosenter av fangsten. Det dreier seg med andre ord om et akkordsystem. Mens dette systemet i virkeligheten er et middel til å øke utbyttingen, gir det lett inntrykk av at alle - både lønnsarbeiderne og rederne - har felles interesse, nemlig av å øke fangsten, fordi lønna økes med økt fangstutbytte.

For det andre eksisterer det et nært personlig forhold mellom arbeider og kapitalist der båteieren selv deltar i fisket og arbeider sammen med lønnsarbeiderne, noe som også gjelder store deler av trålerflåten. Dette forsterker her det inntrykk av interessefellesskap som skapes av lønnsformen.

Det er disse spesielle objektive forhold som ligger til grunn for at folk som i virkeligheten har motsatte interesser kan samles under samme betegnelse ("fiskere") og samme "fagorganisasjon", og som også kommer til uttrykk i slike foretelser som at trålerkapital og lønnsarbeider kan aksjonere sammen.

I motsetning til bl. a. den småborgerslige AKP-gruppen, som med sin støtte til tråleraksjonen direkte har støttet trålerkapitalen, tar vi kommunister ikke utgangspunkt i det falske interessefellesskapet som synes å eksistere mellom alle "fiskere", men i den reelle klassesedlingen innen fiskeriene. Vi vil konsekvent ikke søke å forsones, men å påpeke og utdype klassesetningene og klassekampen innen fisket, mellom det rene fiskeproletariatet og halvproletariatet innen fiskeriene på den ene siden og fiskerikapitalen på den andre siden. Dette kan vi på litt lengre sikt gjøre bare ved å gjennomføre en konkret klasseanalyse av den høyst forskjellige stillingen innen fiskeriene i de forskjellige deler av landet, noe som vil bli en viktig del av den klasseanalysen som Kommunistisk Arbeiderforbund er i ferd med å gjøre.

den røde ARBEIDEREN

Organ for Kommunistisk Arbeiderforbund

Postboks 2863-Kampen, Oslo 5

Postgiro: 2068427

Trykk: Eget Kontor-offset.

Redaksjon:

Einar Berg
Jan Erik Ryen
Harald Børntsen
Line Dedichen
Kjell Hovden
Eyvind Viken

Ansvarlig: Eyvind Viken.

ABONNEMENTSPRIS:

den røde Arbeideren pr. år - kr.20.-

Røde Fane pr. år - kr.28.-

Pengene kan betales på postgiro 20 68 427

Merk talongen -A- for avisen og -RF- for Røde Fane

STØTTEABONNEMENT:

den røde Arbeideren - kr. 30.- pr. år

Røde Fane kr. 38.- pr. år

Samordna oppgjør - inntektspolikk på kapitalens premisser

Det var Kleppe som i sin tid lanserte ideen om et statlig inntektspolitisk råd. Det ble imidlertid direktøren for Norges Bank, Hermod Skånland, som høsten 1972 fikk i oppdrag av Stortinget å sette Kleppes ideer i system. Utvalget, som i dagligdags tale fikk betegnelsen Skånlandsutvalget, fikk et omfattende mandat. Foruten å komme med tilrådingen innenfor finanspolitikken, fikk utvalget i oppdrag å utrede tiltak i den "interne økonomiske politikken" som kunne motvirke den prisstigning som har sitt utspring utenfor Norge."

Utvalget la til grunn den kapitalistiske teori om at lønnsutviklingen har en omfattende betydning for prisutviklingen og at den største mulighet til å begrense prisene ligger i å få en statlig kontroll av lønnspolitikken. Utvalget kom derfor til at det skulle institueres et "Statens Råd for Pris og Inntektspolitikk". Rådet, som skulle bestå av 14 representanter fra Staten - LO - NAF og de andre næringsorganisasjonene, skulle trekke opp den økonomiske ramme for oppgjørene. Partene, det vil si LO - NAF - og de andre organisasjonene skulle forplikte seg til å følge denne. Resultatet, som skulle være bindende - også for Stortinget, skulle innarbeides i statsbudsjettet. Videre skulle avtaleperioden følge budsjettåret, det vil si fra 1. januar og året ut.

Korporativiseringen er ikke av ny dato i Norge, den er like gammel som Hovedavtalen og Lov om Arbeidstvister, men en fullstendig statlig integrering av lønnspolitikken, noe som ville vært tilfelle ved opprettelsen av det omtalte råd, ville vært et kraftig byks i retning av den korporative stat. Et system som Mussolini virkeliggjorde i 1926 i sitt dekket i "Carta del Lavoro" og som dannet og danner mønster for fascistiske og nazistiske stater. Et system nødvendig for statens, det vil si det kapitalistiske diktators kontroll over næringslivet. Det var til et slikt system Skånlandsutvalget banet veien for da det sommeren 1973 la fram sin innstilling. Likheter mellom denne innstillingen og Mussolinis Carta del Lavoro var påfallende.

Det var under regjeringen Korvald Skånlandsutvalget la fram sin innstilling. "Arbeiderpressen" var påfallende taus, man avvventet reaksjonene fra arbeidsplassene. Da reaksjonene på arbeidsplassene ikke var som forventet, fikk LO-lederne kalde føtter. Tor Aspengren stod fram og sa at selv om LO-sekretariatet gikk inn for Skånlandsutvalgets "råd", var det tvilsomt om sekretariatet kunne gjøre det under den nåværende regjering. Underforstått: Under en "arbeiderregjering" ville han gå inn for innstillingen. Eller for å si det med andre ord: "Arbeiderklassen knebles best av dens 'egne' organisasjoner og institusjoner."

Etterhvert som motstanden på arbeidsplassene økte i styrke og omfang, vesentlig på grunn av misnøyen med pakkelsen ved indeksoppkjøret i 1973 (prøveballongen for Skånlandsut-

valget), bestemte LO-ledelsen og DNA seg motvillig for å legge innstillingen på is. Mønsteret derimot ville man ikke gi slipp på. Tillitsmenn på forbundsplanet ble mobilisert. Enstonig lød koret: Vi må ikke binde oppgjørsformen, men til enhver tid bestemme om det skal være "frie" forbundsvisse oppgjør eller kombinerte løsninger. Det vil si oppgjør hvor pris-, lønns- og skattepolitikken skulle samordnes. Tariffoppkjøret 1974 var et slikt oppgjør, det samme var tilfelle med indeksoppkjøret høsten 1975, og ved lønnsoppkjøret for de statsansatte sist høst dikterte en statlig oppnevnt komité lønningen for tusener av statsansatte. Alle oppgjør etter samme modell: Skånlandsutvalgets innstilling.

For tariffoppkjøret for 1976 ble det i presse - tv og radio spekulert i det vide og breie om hvilken form oppkjøret ville få. Ville det bli "frie" forbundsvisse oppgjør eller ville det bli en ny pakkelsen. LO og dets underorganisasjoner sendte ut omfattende studiemateriell ang. oppkjøret. Oppgjørsformen skulle tilsynelatende avgjøres på grunnplanet. Dette var imidlertid et av de mange bedrag fra LO-ledelsens side. Avgjørelsen var allerede tatt i april 1975 da regjeringen la fram St.meld. nr. 82 1974/75 hvor det bl. a. sies:

"Regjeringen mener at vi i vårt land neppe kan oppnå en tilfredsstillende kontroll og styring med prisutviklingen uten at vi får et forsterket samarbeid på det pris- og inntektspolitiske område. I første rekke må videreutviklingen av pris- og inntektspolitikken baseres på et samarbeid mellom myndighetene og organisasjonene i nærings- og arbeidslivet. Men en vellykket politikk på lengre sikt forutsetter en positiv vilje hos alle som berøres. Den må derfor baseres på trivillighet og forståelse for politikken både fra organisasjonenes ledelse og fra de enkelte medlemmer på arbeidstakersiden og på bedriftssiden." Videre fra samme St.melding: "De tiltak som vil inngå i et inntektspolitisk samarbeid, vil omfatte konkrete vedtak om skattesatser og -regler, lønns- og pristillegg m.v."

Så da oppgjørsformen var ute til "høring" i grunnorganisasjonene, hadde Kontaktutvalget, det vil si repr. fra Regjeringen, LO, NAF og andre næringsorganisasjoner avsluttet sitt arbeid om oppgjørsform og økonomisk ramme og det hele var innarbeidet i statsbudsjettet.

St.meld. og fhv. statsminister Brattelis nyttårstale, hvor han bl. a. pekte på betydningen av en "bred samordning av offentlige budsjetter, skatter og inntektsrevisjoner" viser tydelig at innstillingen fra Skånlandsutvalget, både hva form og innhold angår, i høyeste grad er holdt varm og ikke lagt på is, slik det offisielt er sagt.

Som man ser er det nesten minimal forskjell mellom den oppgjørsform Skånlandsutvalget la opp til og Kleppes kombinerte oppgjør. Rådets funksjoner

forvaltes av Kontaktutvalget. Kontaktutvalget er riktignok noe mindre enn Rådet var tiltenkt å være, men det skulle være en fordel iflg. Høydal, hvis eneste innvending mot Skånlandsutvalgets innstilling var at Rådet var for stort. I begge oppgjørsformene blir "forhandlingsresultatet" innarbeidet i statsbudsjettet. Storting - LO og NAF er dermed forpliktet til å følge opplegget. Når det gjelder avtaleperioden derimot har man hittil ikke fulgt Skånlandsutvalgets forutsetning om at den skulle følge budsjettåret. Det er vel imidlertid trolig at dette med tid og stunder vil bli rettet. Den nyutnevnte skattedirektør uttalte forleden i et TV-intervju at det var en stor arbeidsbelastning for Staten å foreta to utskrivinger av skattekort i året. Hans nyttårsønske var derfor å få tariffperioden fra 1. januar.

LO-ledelsen har, ved sine korporative framstøt, atter en gang demonstrert sin ansvarsbevissthet overfor kapitalen og dens profitt. Arbeidernes svar på LO's samordnede tariffoppgjør må bli:

Sett fagapparatet til side - velg streikekomiteer - bruk streikevåpenet! Tvers gjennom lov til seier!

REIS KAMPEN MOT KAPITALENS OFFENSIV!

Resolusjon om den aktuelle innenriks-politiske situasjon fra KA's politiske konferanse.

Pakkelsen ved indeksoppkjøret sist høst og ved vårens tariffoppgjør innebærer at Skånlandsutvalgets innstilling, som møtte overveldende motstand i arbeiderklassen, er lurt inn bakvegen og gjennomført i praksis. Det såkalte Kontaktutvalget, med representanter fra staten, LO, NAF og de andre store organisasjonene i arbeidslivet, spiller nå i virkeligheten den samme rolle som Skånlandsutvalgets "inntektsråd" var tiltenkt. Dermed har borgerskapet også kastet de siste rester av det de kaller parlamentarisk "demokrati" på båten.

LO-ledelsen og sosialdemokratiet har vært krumtappen i gjennomføringen av dette korporative systemet. Uten LOs og DNAs aktive medvirkning kunne borgerskapet ikke på fredelig måte klart å få opprettet et slikt system med korporativ sentralisert kontroll med lønnsfastsettelsen og den økonomiske politikk i det hele tatt.

Innstillingen fra Statens lønnskomité viser at borgerskapet og dets stat tar sikte på en ytterligere styrking av sitt sentraliserte grep om lønnsfastsettelsen. Bakgrunnen er her ikke minst

Kommunistisk Arbeiderforbund har i anledning av Chou En-lai's død sendt følgende kondolansetelegram:

Til Folkerepublikken Kinas Ambasadør i Norge:

Vi ber Dem overbringe det kinesiske folk - Kinas Kommunistiske Parti og Folkerepublikken Kinas Regjering vår kondolanse ved tapet av Chou En-lai. Kommunistisk Arbeiderforbund

statens sterkt økende rolle under monopolkapitalismen, også som arbeids-"giver".

Denne utviklinga som helhet betyr at LO-apparatets innlemming i den borgerlige staten gjennom arbeidstvistlovgivning, Hovedavtale og annet lov- og regelverk videreføres og styrkes. Dette betyr at den eneste vegen for arbeiderklassen i den økonomiske kampen går gjennom såkalt ulovlig streik på tvers av det faglige apparatet og på tvers av lov- og regelverket, dvs. ved å sette fagforeningsapparatet til side til fordel for særskilt valgte streikekomiteer.

Dette er også lærdommen fra de statsansattes kamp mot Statens lønnskomité. Store masser av statsansatte var riktig nok, i strid med statens beregninger, i stand til å bruke streikevåpenet mot komitéens planer, men de var ikke modne for å nyttiggjøre seg arbeiderklassens erfaringer og ta i bruk den "ulovlige" streikens metoder. Den tradisjonelle tendensen blant de statsansatte til å føle seg hevet over klasse-motsetningene og arbeiderklassen

Forts. neste side

kom til uttrykk i et forsøk på å se kampen mot Statens lønnskomité som mer "demokratisk" og berettiget enn "vanlige" arbeiderstreiker, og dermed som "lovlig", noe som var en sikker veg til nederlag. En stolte på Arbeidsretten og lovverket i stedet for på egne og arbeiderklassens krefter.

Fraseradikaleme i AKP-gruppen har en viktig del av ansvaret for nederlaget i kampen mot Statens lønnskomité. Sin vane tro og i tråd med sin småborgerlige karakter kastet gruppen seg på de statsansattes spontane tilbøyeligheter, og gikk sammen med SV i spissen for å styrke illusjonene om kampens "lovlige" karakter.

AKP-gruppens fraseradikalisme viser at suspensjonene og eksklusjonene av dens medlemmer i fagbevegelsen ikke har bakgrunn i at denne gruppen betraktes som en revolusjonær fare av klassefienden, men i et forsøk på å avlede og hemme utviklingen av arbeidernes egen kamp.

Kommunistisk Arbeiderforbund vil møte alle forsøk fra LO-ledelsen på suspensjoner og eksklusjoner og fra kapitalen på politiske oppsigelser av progressive arbeidere med utrettelig arbeid for å reise arbeidernes egen aktive motstandskamp mot slike framstøt både utenfor og innen de faglige grunnorganisasjonene. Hvis progressive eller revolusjonære arbeidere på grunn av sosialdemokratisk hegemoni blir suspendert eller ekskludert av de faglige grunnorganisasjonene selv, må kampen ikke rettes mot disse organisasjonenes selvfølgelege rett til å fatte suspensjons- og eksklusjonsvedtak, men mot det sosialdemokratiske hegemoniet og for gjeninntakelse av de utelukkende gjennom nye flertallsvedtak.

Når det gjelder kritikk av tillitsmenn, kan den ikke avvises med den begrunnelse at de er tillitsmenn, men eventuelt fordi den er usaklig.

Der det er politisk massegrunnlag for det, kan og må kommunistene ta faglige tillitsverv, men da ikke for å "erobre" det faglige apparatet som er innlemmet i borgerstaten, men omvendt for mer effektivt nettopp å sette apparatet tilside i kampsituasjoner til fordel for særskilt valgte streikekomitéer.

Pakkelsesningene og Statens lønnskomité viser at det ikke er tilstrekkelig for arbeiderklassen å protestere verbalt eller på legalistisk grunnlag mot korporativismen, slik SV og AKP-gruppen innskrenker seg til. Det er nødvendig å gå videre til å bekjempe utviklinga i praksis. Hvis en mener alvor med sin motstand mot sentralisert lønnsfastsettelse, må en utforme og stå på lokale krav og reise kampen på tvers av det samordnede oppgjøret ved hjelp av den "ulovlige" streikens metoder. Dette er kommunistenes alternativ til pakkelsesningene, og dette er det eneste alternativ som fins.

I den økonomiske krisesituasjon som kapitalismen befinner seg i, blir det stadig mer synlig at den aldri varig kan tilfredsstille selv arbeidernes mest elementære behov, men må erstattes av sosialismen og seinere kommunismen gjennom arbeiderklassens revolusjon og opprettelse av proletarietets diktatur. Men det er ikke tilstrekkelig - som SV - å stanse med bare på denne måten å erklære kapitalismens elendighet og i praksis akseptere kapitalens premisser. Kampen må tvert om føres og forsterkes på alle de avsnitt og nivåer der kapitalens krise-offensiv setter inn - for opprettholdelse av reallønnsnivået og av arbeidsplassene - ved hjelp av streik, blokade, okkupasjon og ikke minst direkte solidaritetsaksjoner fra hele arbeiderklassen mot hele kapitalistklassen. Slik vil og må arbeidernes forsvarskamp for sine elementære interesser bli en kamp mot selve kapitalismen.

Mellomlag, som de statsansatte utgjør en del av, tilhører ikke arbeiderklassen. De verken produserer merverdi eller bytter sin arbeidskraft mot kapital, men mottar lønn av alle-

"Kommunistisk Arbeiderforbund er i dag en liten organisasjon, og det samme gjelder de organisasjoner som samarbeider med forbundet under dets ledelse.

Forbundets omfang er i dag en av de vesentligste hindringer for at det kan komme videre i arbeidet med å danne et kommunistisk parti i Norge.

Det er her ikke tale om et problem som må eller kan løses bare ved vanlig rekrutteringsarbeid. Noe av det første som kreves, er at forbundet nå klarer å etablere seg i landsmålestokk, i det minste på den formelle måten at

det skaffer seg kontakter - om ikke lag - ikke bare i alle landsdeler, men først og fremst i industrielle sentra i alle landsdeler. Vårt siktemål, et parti som fra første stund bevisst er bygd opp fra baser i slike sentra, gjør det nødvendig allerede i dag å se på forbundets oppbygging under en slik synsvinkel.

En oversikt over forbundets kontaktnett viser at skelettet av en slik organisatorisk basis i landsmålestokk faktisk finnes. Dessuten er det gledelig at den tilvekst til kontaktnett som har funnet sted i den seinere tid stam-

mer nettopp fra klare industrisentra eller -miljøer. I det videre arbeid med å styrke kontaktnettet bør en i første omgang konsentrere seg om de basene en i dag har og bygge dem videre ut."

"At vi på disse feltene ser tendenser som er positive for forbundet, må ikke hindre oss i å erkjenne at det ennå er svært langt igjen til det øyeblikk da vi kan begynne å basere vår organisasjon på aktivt arbeidende celler i industrien landet over.

Forts. side 8

KA's POLITISK-ORGANISATORISKE STILLING OG OPPGAVER.

Utdrag av resolusjon fra KA's politiske konferanse.

Fra KA's politiske konferanse 1. februar 1976.

DEN INTERNASJONALE SITUASJONEN

Resolusjon fra KA's politiske konferanse.

Det imperialistiske verdenssystemet er nå inne i en svært dyptgående økonomisk og politisk krise.

For det første er det økonomisk krise i de vestlige imperialistiske land. Praktisk talt alle vestlige land opplever den største arbeidsløshet og den mest massive overproduksjon de har hatt etter 2. verdenskrig. En voldsom produksjonskapasitet som ville vært i stand til å høyne arbeiderklassens materielle levevilkår må saneres ved nedleggelse og innskrenkninger fordi det imperialistiske borgerskapet har plassert sin profitt i utvidelser og nye industridannelser i en slik grad at det innenfor det kapitalistiske systemets rammer ikke lenger finnes markeder for de produkter som spys ut. Overakkumulasjon i industrien krever nå sine ofre: millioner arbeidere settes på gata fordi de bedrifter de arbeidet i ikke lenger tilfredsstilte kapitalens behov.

For det andre fører dette til en tilspisset kamp mellom de imperialistiske land om dominansområder i de koloniale og halvkoloniale land og ellers i verden. Noen imperialistiske stater, f. eks. Vest-Tyskland og Japan, har etterhvert oppnådd en sterkere stilling i forhold til andre imperialistiske land, først og fremst USA og England, enn deres andel av verdens aktuelle områder for kapital-investering, varesalg og råvareutvinning skulle tilsi. Også Sovjet har styrket seg relativt i forhold til disse landa, først og fremst ved en overlegen

organisering av produksjonen, men framviser likevel en stagnerende økonomi, og fører derfor en ekspansjonistisk politikk utad. Dette fører til økt kamp mellom de forskjellige imperialistiske maktene, først og fremst USA og Sovjet fordi disse er de overlegent sterkeste militært sett, om dominans og kontroll over alle land-områder som fremdeles er tilgjengelige til bruk for imperialistene. Denne kampen om hegemoni viser seg både på det økonomiske, det diplomatiske og det militære området.

For det tredje blir både krisen i de imperialistiske land og kampen mellom dem forsterket ved at land i den tredje verden søker en mer eller mindre utstrakt selvstendighet i forhold til de største imperialistiske maktene. Dette gjelder også mindre imperialistiske makter. At land i Sørøst-Asia har jaget ut USA med våpen i hånd og at råvareproduserende land søker å utnytte splittelsen mellom de imperialistiske stormaktene til å presse opp råvareprisene, kan bare føre til at det imperialistiske systemet vil få stadig vanskeligere for å løse sine kriser, og faren for en ny verdenskrig vil også av disse grunner øke. Idag er det utviklingen i den tredje verden som representerer tyngden i kampen for å splitte, og oppløse det imperialistiske verdenssystemet. Ved siden av at Kina som et sosialistisk land er en mektig inspirasjon for arbeidere over hele verden, bidrar Kina med sin utenrikspolitikk til at splittelsen i den imperialistiske

AKP undergraver ikke forsvaret av Norge

var overskriften på et leserinnlegg i Fædrelandsvennen 27/12, som var underskrevet av AKP'eren Morten Brinchmann. Innlegget er det siste i polemikken mellom underskriveren og Lars Fure, - mannen bak aksjonen "Samarbeid i forsvaret", som blant annet er rettet mot kravene reist av Landskonferansen for tillitsmenn i forsvaret, krav som vi i neste nummer av Den Røde Arbeideren vil begrunne vår fulle støtte til. Diskusjonen begrenset seg i utgangspunktet til argumentasjon for og mot kravene, men har nå tatt en uhyre interessant vending. Fure beskyldte nemlig gjennom Fædrelandsvennen AKP for fordekt å undergrave forsvaret av Norge, og at arbeidet for de nevnte kravene var et ledd i denne virksomheten. Han provoserte dermed AKP, gjennom Brinchmann til å bruke sin analyse av det norske folket på norsk forsvarsproblematikk, med det resultat at partiet nå åpent krever en styrking av det norske borgerskapets voldsapparat.

Men er ikke det norske forsvaret sterkt nok? Nei, ikke etter de krav Brinchmann og AKP stiller: "På den andre siden, dersom vi blir angrepet av Sovjet? Dette er heller ikke utenkelig. Norges militærapparat er bygget opp til å forsvare landet i 48 timer til USA kommer -- og det gjelder stort sett bare Nord-Norge. Hva hvis USA ikke kommer? Dette er ikke utenkelig. For hvis Sovjet går til angrep på Europa på bred front, har ikke USA tropper til å sette inn på 2 døgns varsel -- eller de må gjøre som England under siste verdenskrig: Trekke dem tilbake. Da står vi forsvarsløse mot Sovjets krigsmaskin." (Uthevningene er våre)

Disse problemene i forbindelse med Nato's effektivitet deler ikke AKP med sitt vest-tyske broderpart, KPD(m-l). I Forbundsrepublikken er det jo plassert ganske omfattende amerikanske styrker, en situasjon som KPD(m-l) er svært ivrig for å beholde. Hva med å kreve amerikanske styrker til Norge allerede nå, Brinchmann? Når det en gang gjelder "er det jo ikke utenkelig" at de amerikanske soldater

verden blir ytterligere skjerpet. En slik splittelse og oppløsning representerer en gunstig situasjon for offensive aksjoner fra arbeiderklassens side, men aktualiserer samtidig nødvendigheten av klasesolidaritet både nasjonalt og internasjonalt.

Imidlertid er bare en endelig seier mulig dersom arbeiderklassen i de imperialistiske landene selv styrtet sitt eget borgerskap. Dette legger et stort ansvar på kommunistene i de imperialistiske land. Faren for at arbeiderne skal slutte opp om sitt eget borgerskap mot andre land i en imperialistisk verdenskrig er like overhengende i dag som for 1. og 2. verdenskrig. Selv om vi idag kan se en positiv side ved at også mindre imperialistiske land søker uavhengighet fra stormaktene USA og Sovjet, må dette aldri forlede oss til å propagandere for arbeiderklassen at det er riktig med en avtale med borgerskapet om å "beskytte fedrelandet" mot "fremmede makter". En slik nasjonalistisk linje vil bare føre til at borgerskapets makt blir befestet. Kampen i de imperialistiske land står i krig som i fred klasse mot klasse. En imperialistisk krig må arbeiderklassen derfor omgjøre til en revolusjonær borgerkrig.

lar vente på seg, de er vel ikke så raske til beins nå etter opplevelsene i Vietnam. ---Men AKP er tydelig mer nasjonalt innstilt enn KPD(m-l): "Et forsvar av Norge kan først bli effektivt dersom hver mann (?) i landet er bevæpnet og Forsvaret er bygd opp med tanke på en langvarig forsvarskrig mot inntrengere. Det er et slikt forsvar vi arbeider for. Derfor undergraver ikke vi forsvaret av Norge. Men Fure fortier virkeligheten og støtter seg på dem som går i spissen for å forsvare Nato-medlemskapet, fortie det borgerlige mili-

terapparatets innsetting mot folket og som er ivrigst for å selge Norge til utenlandsk imperialisme" (Vår utheving)

Som nevnt er den forsvarspolitikken som AKP, gjennom Brinchmann, presenterer i Fædrelandsvennen en utvikling av deres folke-analyse: Norge blir truet av utenlandsk imperialisme som her i landet har sin sosiale basis rundt en kompradorklasse med "leinga i DNA" som kjerne. Denne søker da stadig å "selge" landet til imperialistene. (Vi får aldri greie på prisen). Dette salget førte da til norsk

medlemskap i Nato i 1949. Sosialdemokratene hadde tydeligvis lyst på flere sølvpenner i 1972, men da "sa folket nei". Ifølge AKP er det altså lite som skiller Norge fra Vietnam og det før-revolusjonære Kina. Mot dette verdensbildet setter kommunistene sin analyse av den norske økonomien som imperialistisk og den derav følgende parolen om ingen støtte til "eget" borgerskap, - gjør krigen om til borgerkrig! På det grunnlaget vil KA utarbeide sin militærpolitikk.

J.E.R.

Utvikling
Første gangen Klassekampen kom hjem til oss i posten, kasta far min den i søppelkassa. I dag løyer vi kryssordet sammen.

J. B. Oslo

KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND

Sentral adr.: Postboks 2863, Kampen, Oslo 5

Bergen: Bjørn Løvdahl, Sigurds gt. 17, 5000 Bergen

Tønsberg: Tor Larsen Fagerheimsgt. 14A 3100 Tønsberg

Porsgrunn: Harald Baun, 3980 Åby.

Drammen: Peter O. Pedersen, Solberggt. 10 b, 3000 Drammen

Kristiansand: Ingeleiv Henden, Skutevn. 6 e, 4620 Vågsbygd

Lillestrøm: Marie Nordby, Bekkevn. 4, 2006 Løvenstad

Trondheim: Ingmann Eidskrem, Singsakerbakken 13, 7000 Trondheim

Vennesla: Ole Langeland, 4652 Øvrebo

Haugesund: Georg Vikshåland, Box 1008 Rossebø 5500 Haugesund

Mo i Rana: Inge Myrvoll Vikavegen 60 8600 Mo

KOMMUNISTISK UNIVERSITETSLAG (KUL):

Bergen: Postboks 29, 5014 Universitetet, Bergen

Oslo: Postboks 3815 Ullevål Hageby Oslo 8

Tromsø: c/o Svein Smelvær, Inst. for samfunnsvitenskap, Universitetet, 9000 Tromsø

MARXIST-LENINISTISKE UNGDOMSGRUPPER (MLU):

Postboks 41, 1345 Østerås

SOSIALMINISTERPOSTEN:

„Fortjente" faglige pamper skifter plass

For en gangs skyld må vi være enig med Arbeiderbladet, når det i en underleder den 14. januar karakteriserer Berit Ås' uttalelse om at forhenværende sosialminister Tor Halvorsen "sendes tilbake til LO fordi han har vært for progressiv" som "original".

Den "progressive" Tor Halvorsen var inntil 1967 formann i Herøya Arbeiderforening. Da han gikk av, hadde han klart å medvirke til en bortrasjonalisering av ca. 1500 arbeidere fra Hydro, og til at det gikk på nervene løs for de utsatt, eldre Hydro-arbeiderne. Dermed hadde han vist at han var voksen for større oppgaver, og ble først belønnet med sekretærstillingen i LO, så med sosialministerposten. Nå er han gått tilbake til sekretærstillingen, for å bli klekket ut som ny formann i LO. Siden han er så "progressiv", vil han kanskje bli valgt med SV's støtte?

Tor Halvorsens avløser som sosialminister, tidligere sekretær i NTL og i Kartellet, Ruth Ryste, er også verdt en kort omtale. Også hun er rekruttert til LO-byråkratiet fra Nedre Telemark, nærmere bestemt i 1970. Året etter forsøkte hennes mann, som dengangen var Hydro-arbeider, å ta det første steget på samme vegen ved å stille som DNA's kandidat ved formannvalget i Herøya Arbeiderforening. Som tilhenger av norsk medlemskap i EEC led imidlertid Ryste et dundrende nederlag. Han fikk likevel anledning til å følge etter sin kone inn til Oslo på en enda raskere og smertefri måte. Umiddelbart etter valgnederlaget i Herøya Arbeiderforening fikk Ryste nemlig jobb som "forsker" ved Arbeidsforskningsinstituttene i hovedstaden!

Formann i Herøya Arbeiderforening fra 1967 til 1971, Ole Johnny Hansen, som satt igjen med virkningene av Tor Halvorsens rasjonaliseringsverk og ikke på noen måte klarte å holde tøylene stramme, fikk en adskillig mer uanseelig belønning, nemlig ansettelse som kontorassistent på bedriftslegens kontor!

Og dette var dagens sanne eventyr om Askeladdene fra fagbevegelsen i Nedre Telemark!

Ruth Ryste, som blir sosialminister i regjeringen Nordli.

LES OGSÅ

GNISTEN

Organ for Kommunistisk Universitetslag

Fas ved henvendelse til:
Kommunistisk Universitetslag,
Postboks 3815
Ullevål Hageby
Oslo 8

Onarheim: AKER-ARBEIDS- PLASSENE ER TRYGGE - UT HELE 1976!

Under tittelen "Dynamiker i skudd-linjen ble tidligere direktør, nå styre, formann i Aker-konsernet og president i Norges Industriforbund, Onar Onarheim, intervjuet i Aftenposten den 10. januar av sosietetsskribent Rie Bistrup. Det framgår at når Onarheim bretter opp skjorteermene, behøver ikke Aker-arbeiderne frykte for arbeidsplassene: "Hva gjør man når 12 000 arbeidsplasser er i fare? Når 17 millioner arbeidstimer faller ut av ordrebøkene. Når etablerte kundeforhold bryter sammen og forårsaker offentlig oppvask. Da kaller man på den sterke mann. Akergruppen hadde ham. Onar Onarheim brettet opp skjorteermene og reddet Akergruppen over kneiken. Denne gang."

For Onarheim er ingen "gambler", hans spill med arbeidsplassene er "kalkulert" og har Fred Olsen i ryggen: "Men han er ingen gambler av natur. Liker ikke å ta unødige chanser, men har måttet ta mange kalkulerter så-danne. Akers oljeengasjement med plattformen H3 i 1971 er hans største vågestykke, men han handlet da i trygg forvisning om at han hadde Fred Olsen i ryggen."

Trass i konservative klesvaner, er han til og med enkel og folkelig i smaken: "Han er korrekt bladresset med konservativt snitt. Uformell og solid avbalansert. Enkelte ganger kanskje noe rund, men alltid velmenende i sine formuleringer. Bestemt uten egentlig å være tøff og umenneskelig. Han har en rikelig porsjon selvtillitt, og er så trygg på seg og sitt at han ikke har behov for å skryte på seg særlig kunstforståelse eller intimt kjennskap til franske viner. Når det gjelder teater, foretrekker han musicals og operetter. Boken han leste i nyttårshelgen var "Hardanger, her kjem eg"."

Når Aker-arbeiderne er bekymret for arbeidsplassene, skal de huske på at også Onarheim har det vanskelig,

bl.a. med sørgelige venne-tap: "Året har vært det tyngste i hans karriere. Det har vært press fra myndighetene. Stadige kanselleringer. Trøbbel med nye finansieringer. Og åpen kamp i pressen med sin gamle venn Hilmar Reksten. Så sent som i et foredrag i Norske Sivilingeniørers forening i 1973 omtalte Reksten Onarheim som "min gode venn Onar"."

Men nå har Onarheim trygget 12 000 arbeidsplasser ut hele året: "Nå virker det som om forholdene har stabilisert seg. I hvert fall er det trygge arbeidsplasser for 12 000 mann dette året ut og vel så det hvis ikke noe uforutsett skulle skje på verdensmarkedet"

Gjenoppbyggingskonjunktur og klasesamarbeidsånd etter krigen var tri-veligere: "Men årene etter krigen var morsomme. Det var en driv og en innsatsvilje som inspirerte til innsats. Og menneskematerialet på Stord var fabelaktig. Mye sjøfolk som var gått i land, ærekjære og pliktoppfylgende. Omsetningen skjøt rekordfart. Det var utbygging. Nye arbeidsplasser. Liv og dynamisk utfoldelse."

Nå begynner derimot velferdskravene å bli litt for store: "Jeg er gammel nok til å bekymre meg litt over utviklingen. Det heter at man kan bli så full av erfaring at man blir helt ubrukelig. Det er noe i det. Det nytter nemlig ikke alltid å dosere sin erfaring. Tingene gjentar seg aldri helt. Det som var prima for 10 år siden, er ikke relevant i dag. Hvis jeg likevel skal våge meg frem på med et innlegg, så synes jeg at velferden er blitt betenkelig. Jeg ser med skepsis på ungdommens krav og frykter at den ikke er villig til å gjøre sin del av jobben for å få kravene oppfylt."

Men dette gjelder ikke Aker-gruppens NTH-ingeniører: " - Nei, det er refleksjoner i sin alminnelighet. Vi

Aker-gruppa

Fra side 1

Det startet med at staten ved altnulig-mann og botanikkprofessor Gjærevoll, denne gang som Industriforbundets (sic!) representant i Aker-gruppas styre, uttalte til Arbeiderbladet at riktignok var situasjonen ille i sommer, men den var atskillig bedre i dag. Mens Aker-gruppa i sommer hadde ordrer inne for første halvår 1976, har den nå - et halvt år senere - ordrer for hele 1976, dvs. for et halvt år lengre. Men det at tiden står stille for Gjærevoll, gjør ikke Aker-gruppas situasjon noe lettere. Den er tvert i mot atskillig verre, idet den betydelige mengde kapital som staten lånte gruppa allerede er benyttet, slik at likviditets-situasjonen nok en gang vil bli et enormt problem for gruppas videre drift.

Etter disse "beroligende" ord fra statens side, var det så næringslivets tur. Dagen etter Gjærevolls uttalelser til Arbeiderbladet, bringer Aftenposten et intervju med Aker-gruppas "arbeid-ende (!?) styreformann", Onar Onarheim. Han følger stort sett i Gjærevolls spor, men siden han er bedriftens mann kan han dog ikke se så lyst og lettvtint på situasjonen som botanikk-professoren. I følge Onarheim vil det ikke bli "nødvendig" å permittere arbeidere i år, men til høsten må situasjonen vurderes på nytt. På denne måten forsikrer Onarheim seg om at staten hele tiden må forstå at situasjonen er vanskelig og at det kan bli behov for ytterligere lån, samtidig som han avviser Dagbladets utsagn om at gruppa står overfor en nært forestående krise. Ved å presentere situasjonen som van-

er godt fornøyd med folkene våre. Ofte tar vi inn folk rett fra Høyskolen, og det hender de har både skjegg og sandaler og henfaller til en forskrudd ønsketenkning. Men de finner seg fort tilrette i et realistisk miljø. For meg må de filosofere og fabulere så mye de orker bare de ter seg som folk og gjør jobben sin tilfredsstillende."

Av Onarheim-brødrene er det blitt "folk", og ikke f.eks. arbeidere: "Jeg er oppdradd av en streng skipper, som lærte oss ansvar for jobben. Vi ble kjørt ganske hardt. Men, det ble da folk av oss seks brødre: Tre direktører, en soussjef, en salgssjef og en preste-utdannet."

Vi kan bare gratulere, og rekne med at i slike sterke hender føler nok Aker-arbeiderne seg trygge!

skelig, men ikke umulig, oppnår han at arbeiderne forblir samarbeidsvillige og ikke opprørske, som lett kunne blitt følgen av korrekt og sannferdig informasjon.

Sisteman ut - som vanlig, idet de først må se hvilken vei vinden blåser - er LO. Deres utspill skjer ved at fellestillitsmannen for de ansatte innen Aker-gruppa, Kåre Fiskeseth, intervjues av Arbeiderbladet. Her uttaler han at arbeiderne hele tiden har fått full informasjon (!) om den vanskelige situasjonen, på tross av at de aldri har fått se rapporten Dagbladet brakte ut-dag fra. Denne i seg selv nokså oppsiktsvekkende uttalelse, er bare for blåbær å regne mot hva han senere finner på å si. På spørsmål om det er usikkerhet blant de ansatte om deres framtidige arbeidsplasser, svarer han følgende: "Nei, ikke når en får alle fakta på bordet".

Men det er jo nettopp det de ansatte ikke har fått, fakta er nemlig at Aker-gruppa er oppe i en håpløs situasjon dersom ikke ett av følgende to ting skjer: 1. Staten sier seg villig til å garantere for Aker-gruppas arbeidsplasser for all framtid, enten gjennom lån eller ved å øke utvinningstakten i Nordsjøen, 2. En hurtig og kraftig oppgang i verdensøkonomien. Det er dette som er fakta, og som Fiskeseth burde informere arbeiderne om.

Samtidig med at han gir arbeiderne denne informasjonen, burde han også fortelle dem at heller ikke dette er tilstrekkelig, idet sikre arbeidsplasser alltid vil være en umulighet under kapitalismen. Men for Fiskeseth spiller dette faktum ikke noen rolle, idet han har godtatt at arbeidsplassene skal være usikre. Dette er den eneste konklusjon en kan trekke når han i intervjuet sier: "En mulig reduksjon i antallet arbeidsplasser avhenger jo av konjunkturforholdene, det er klart." (!) Han kunne like-så godt sagt: "Jeg er for kapitalismen, det er klart." Om det i det hele tatt er noe som er klart, er det at arbeiderne ikke er tjent med tillitsmenn av Fiskeseth-typen, som i stedet for å forsvare arbeidsplassene godtar at bedriftsledelsen skalter og valter med dem uten at arbeiderne har noe å si.

Av den serie av avisartikler som vi her har nevnt, kan vi trekke følgende lærdommer:

1. Akergruppas økonomiske situasjon er like usikker nå som i sommer.
2. De ansatte gis bare informasjon i den utstrekning informasjonen bidrar til å øke samarbeidsviljen gjennom å senke lønnskravene, idet staten, LO og bedriftsledelsen er klar over at en sannferdig informasjon ville kunne føre til aktiv motstand fra arbeiderne.

3. Staten, LO og bedriftsledelsen står sammen i sin undertrykking av og løgnaktige opptreden overfor arbeiderne.

Hvordan skal så arbeiderne møte truslene om oppsigelser og permitteringer? Som vi allerede har vært inne på må disse møtes med aktiv kamp fra arbeidernes side. Oppsigelsestrusler må av arbeiderklassen først og fremst møtes med krav om opprettholdelse av driften, og det kan være riktig å gå til direkte okkupasjon av bedriften. Arbeiderklassens tradisjonelt sterkeste våpen, streik, vil nemlig i slike situasjoner være mindre egnet, om ikke streiken følges opp av solidariske aksjoner i andre bedrifter. Dette betyr igjen at solidariteten i arbeiderklassen settes på en hard prøve i situasjoner hvor noen arbeidere står overfor oppsigelsestrusselen, for nettopp i depresjonstider forsøker kapitalistene å spille grupper av arbeidere ut mot hverandre, samtidig som nettopp samholdet i klassen er av uhyre viktighet i slike situasjoner, idet det er klassens beste våpen.

I alle tilfeller må en klart ta avstand fra en linje som innebærer godtakelse av lønnsnedslag. For det første innebærer dette en forverring av arbeid-

Forts. side 10

Trygge arbeidsplasser i minst ett år for de 12 000 i Akergruppen. Her er fire av dem på vei hjem fra skift.

Onar Onarheim har skjovet unna alle vanskeligheter og ordnet opp i Aker-gruppen. Her åpner han porten: Sett i gang karer. Full fart i 1976!

SPANIA etter Francos død

Id. Dette vil i så fall være et resultat av den politiske krisa som Spania er inne i i dag. Denne krisas årsak er at landets progressive krefter nå står sterkere fram enn noen gang si-

den borgerkrigen. I løpet av de siste ti åra har streiker og demonstrasjoner mot regimet blitt stadig vanligere. Innføring av unntakslover, torturer- ing av opposisjonelle og lange fengselsstraffer har ikke på noen måte klart å stanse presset mot det fascistiske regimet, og det er liten grunn til å tro at Juan Carlos vil klare å stoppe denne utviklinga.

En annen faktor som svekker det nåværende fascist-regimet er mot- sigelsene innen deres egne rekker. Lengst til høyre finner en talangistene

Seier for... Fra side 1

Allerede fra første stund valgte de streikende Orkla Saga-arbeiderne en egen aksjonskomité til å lede streiken, og klubbstyret fratrådte sine verv. Men bedriftsledelsen nektet å forhandle med aksjonskomitéen, og på Byg- ningsarbeiderforbundets initiativ ble klubbstyret på ny koplet inn, i forhand- linger med bedriftsledelsen og NAF.

Disse forhandlingene førte ikke til noe resultat.

Først da et allmannamøte etter dette gjentok og forsterket vedtaket om en egen streikeledelse i form av en aks- jonskomité, og valgte et eget økonomi- og informasjonsutvalg med tanke på langvarig streik, ble det fart i sakene. Nye forhandlinger ga da først 50 øre, noe arbeiderne forkastet, og så det forslaget som ble vedtatt.

Det var altså vedtakene på dette all- mannamøtet som brakte gjennomslag. Da arbeiderne besluttosomt anvendte den "ulovlige" streikens metode med valg av særskilt streikekomité, forsto konsernledelsen og NAF at de mente alvor og ga etter. Dette ikke minst på bakgrunn av det eksempel som en langvarig "ulovlig" streik ved Orkla Saga ville være for hele arbeiderklassen under vårens "kombinerte og samordnede" lønnsoppgjør!

Bedriftsledelsen og NAF hadde først også stevnet Orkla Saga-arbeiderne inn for Arbeidsretten. Klubbtiltits- mann Larsen sier til dette at arbeiderne klart var stemt for å svare på dette med å nekte å akseptere Arbeids- rettens spilleregler, og åpent erklære for retten at dens domslutninger ikke ville bli tatt hensyn til.

I de siste forhandlingene trakk imid- lertid kapitalistene også stevningen for Arbeidsretten tilbake.

Hele arbeiderklassen har avgjørende lærdommer å trekke av Orkla Saga- streiken:

- For det første at den "ulovlige" streikens metode er den eneste metod- en som fører fram i kampen.

- For det andre at statens, NAF's og LO's forsøk på å få til lønnsned- slag gjennom samordnet tariffoppgjør kan gjøres til skamme gjennom å reise kampen lokalt, på tvers av samord- ninga.

- For det tredje at forbundsledelse- ne og NAF er livredde for arbeider- klassens "ulovlige" streikemetode. Umidelbart kan det se ut som om led- elsen i Bygningsarbeiderforbundet stilte seg positivt til streiken ved Orkla Saga ved å bringe klubbstyret i forhandlings- posisjon overfor bedriftsledelsen og NAF. Men bakgrunnen var i virkelig- heten at forbundsledelsen ville hindre streiken i å utvikle seg gjennom valg- et av særskilt streikekomité og vinne fram til enda en større seier enn den som nå ble vunnet, noe også NAF - antakelig i strid med Norske Skogin- dustrier - på vegne av kapitalistklas- sen som helhet ønsket å hindre gjen- nom å gå inn i forhandlinger. Hvis Orkla Saga-arbeiderne hadde stått fast på at forhandlingene skulle skje med aksjonskomitéen og på full innfrielse av 2 kr. -kravet, før de gikk med på å gjenoppta arbeidet, ville de utvilsomt vunnet fullstendig seier.

Mens streiken enna pågikk, behand- let bedriftsklubben ved NORGAS A/S. Bryn i Oslo på sitt årsmøte 16/1 den pågående streik ved Orkla Skogindus- trier, Braskereidfoss og vedtok følg- ende:

"Igjen har det vist seg nødvendig for arbeidere i sin kamp for skikkelige lønns- og arbeidsvilkår å organisere seg for åpen og direkte streik.

Arbeiderne ved Orkla Skogindustrier har vår fulle sympati og støtte i sin kamp for rimeligere lønns- og arbeids- vilkår. Vi NORGAS-arbeidere har tid- liger erfart hva en slik kamp innebærer - vi måtte også sloss utenom de "lov- lige" faglige organer og regler - vi måtte også trosse arbeidsrett og klas- sestat. Vår rett sto mot kapitaleiernes "rett". Igjen må det reises en solidar- itets- og støttebevegelse i arbeider- klassen for de streikende og deres krav. Vi vet hvor viktig dette er og NORGAS-arbeiderne er beredt til støt- tetiltak. Vi ønsker seier for de streik- ende og gjennomføring av deres fullt berettigede krav, uansett "dom" i Ar- beidsretten.

En kamp tvers gjennom loven på ar- beidernes grunnlag er allikevel en rett- ferdig kamp og den kan vinnes til for- del for hele arbeiderbevegelsen.

Som et første tiltak vil arbeiderne ved NORGAS-Bryn yte kr. 10,- pr. mann av hver 14. dg. lønning fra og med første lønnsdag til støtte for de streikende, samtidig som det bevil- ges kr. 300 av klubbens kasse.

Solidaritet med de streikende arbeid- ere på Braskereidfoss!

Bedriftsklubben ved NORGAS-Bryn, Oslo."

Kommunistisk Arbeiderforbund sende følgende brev til de streikende Orkla Saga-arbeiderne:

Oslo, 9. januar 1976

Aksjonskomiteen for arbeiderne ved Orkla Saga, 2293 Braskereidfoss.

Politbyrået i Kommunistisk Arbeid- erforbund har på møte drøftet melding- ene om sit down-aksjonen ved Orkla Saga, og vedtatt følgende støtteerklær- ing:

Kommunistisk Arbeiderforbund gir sin fulle støtte til Orkla Saga-arbeider- nes rettferdige lønnskamp. Vi gir vår spesielle støtte til den aksjonsmetoden som ble valgt. Metoden er helt ut i samsvar med de lærdommer som arbeiderklassen har trukket av erfaring- ene med borgerskapets arbeidstvist- lovgivning, med hovedavtalen og klas- sesamarbeidet mellom LO og NAF, og dermed med det faglige apparatets inn- lemming i borgerskapets stat. Vi viser i denne forbindelse til de såkalte Strassburger-tesene fra 1929, som er trykt opp i sin helhet i Kommunistisk Arbeiderforbunds hefte "Tvers gjennom lov til seier" (følger vedlagt i 1 eksem- plar).

Med sin aksjonsmetode har arbeid- erne ved Orkla Saga vist vegen fram for hele arbeiderklassen både i kamp- en mot samordnet og kombinert lønns- oppgjør og i den økonomiske kampen i det hele tatt.

Tvers gjennom lov til seier!

som representerer den tradisjonelle fascismen fra 1940-åra. Disse støt- tes særlig av godseierne. Den grup- pen som ser ut til å stå sterkest er imidlertid langt mindre tradisjons- bundne enn talangistene, de ønsker å gi Spania en demokratisk maske. Juan Carlos og Navarro er eksempler på folk i denne gruppa. Støtta til den- ne floken kommer særlig fra de spanske industrilederne. Årsaka er at man ønsker å få Spania inn i EF slik at industrien får tilgang til et større marked, men EF har krevd at Spania skal innføre "demokratiske reformer" for landet kan aksepteres som EF-med- lem. Likevel er det liten grunn til å tro at de spanske lederne vil innføre et "borgerlig demokrati å la Vest- Europa". Det vil i så fall sannsynlig- vis føre til at fascistene mister makta. Hvilke opposisjonelle krefter vil så kunne overta styret i Spania?

Den borgerlige og småborgerlige opposisjonen i landet har organisert seg i to samlingsgrupper: Den dem- okratiske junta (Junta Democratica) og La Plataforma. Den Demokratis- ke junta ser ut til å være sterkest både organisatorisk og kvantitativt. Det spanske kommunistpartiet inngår som viktigste medlem i alliansen un- der sin leder Santiago Carillo, som i motsetning til sin portugisiske kollega Cunhal, er Carillo meget uavhengig av Moskva. Ideologisk står det spanske kommunistpartiet nær det italien- ske som ikke avviker særlig mye fra et tradisjonelt sosialdemokratisk parti. Carillos medsammensvorne

Streikende spanske arbeidere

utgjør en broket forsamling av monar- kister, sosial-demokrater og andre borgerlige partier. En bør også mer- ke seg juntaens store forgrunnsfigur, nest etter Carillo. Det er en herre ved navn Calvo Serer, han er monar- kist og ønsker Juan Carlos' far Alfons XIII på den spanske tronen. Av tidlig- ere bedrifter kan nevnes Serers store innsats under krigen - for fascistene, videre hans stilling som sjefsideolog for fascistene inntil han ble uenig med Franco om hvordan fascistene skulle sikre sin maktstilling. Etter denne uenigheten dro han til Paris, hvor han seinere er blitt omfavnet av "kommun- isten" Carillo.

Juntaens politiske målsetting er om- lag som en kan vente av en slik forsam- ling. I et 12-punkts program fastslås at etter fascismens fall skal alle par- tier være tillatt, inkludert fascistpar- tiet. Spanias enorme voldsapparat forventes å holde seg nøytralt i innen- rikspolitikken og i stedet verne om landets ytre sikkerhet (mot hvem?). Spanias enorme politistyrker, som knapt noen som har vært utafor det Spania som ligger utafor turiststedene, kan ha latt være å legge merke til sies det ingen ting om. Videre skal den økonomiske grunnstrukturen garantere. Det vil si opprettholdelse av enor- me godseierdommer og den rike over- klassens høye inntekter og reformer. Likeledes skal internasjonale avtaler overholdes, noe som ifølge Carillo innebærer at USA også etter maktov- ertakelsen skal få beholde sine base- rettigheter i Spania. I tillegg skal Spania gå inn i EF.

Den andre store grupperinga La Plataforma, har et program som i alt vesentlig overensstemmer med programmet til den Demokratiske jun- ta. I denne gruppa inngår Spanias største sosialistparti, dessuten krist- ligdemokrater og enda et monarkist-

FRAP - DET SPANSKE FOLKS KAMPFRONT

Fra en lyn-demonstrasjon i Madrid, arrangert av FRAP

arti. Årsaka til danninga av denne gruppa er antakelig at sosialdemokrat- ene og revisjonistpartiet slåss om ledelsen blant opposisjonspartiene, dessuten er det mange halv-fascister som ikke ønsker å samarbeide med folk som kaller seg "kommunister".

På de fleste arbeidsplassene i Spa- nia er det i dag danna illegale arbeid- erkomitéer. Her har særlig Carillo- los parti vært med i oppbygginga. Likevel har det vist seg at disse kom- itéene i praksis har hatt en progres- siv funksjon i forbindelse med streike- kamper og demonstrasjoner på arbeid- splassene. Årsaka er muligens at komitéene bygger på grunnplansorg- anisering på arbeidsplassene og at store deler av revisjonistpartiets men- ige medlemmer er mer progressive enn sine ledere. Den sentrale, revi- sjonistiske ledelsen kan heller ikke kontrollere diskusjonene lokalt.

Spania's revolusjonære krefter har gått sammen i Den Revolusjonære Anti-fascistiske og Patriotiske Fronten (Frente revolucionario anti-fascista y patriota), FRAP. Fronten blei danna etter de store demonstrasjonene i for- bindelse med Bourgos-rettergangene i 1971. 13 organisasjoner inngår i FRAP, blant andre PCE(m-l), Spanias Kommunistiske Parti (m-l). Fronten har satt opp sine politiske hovedmål- settinger i et 6-punkts program.

- Styrting av det fascistiske diktat- uret gjennom revolusjonær kamp og utkastning av USA-imperialismen.

- Oppretting av en føderativ folke- republikk som garanterer folket dem- okratiske rettigheter, og sikrer de nasjonale minoritetenes rettigheter.

- Nasjonalisering av de utlandske monopolene og konfiskering av oligark- iets jordeiendommer.

- Gjennomføring av en dyptgående jordreform ved å konfiskere de store jordeiendommene.

- Likvidering av restene av den spanske kolonialismen.

FRAP's målsetting for kampen er oppretting av et sosialistisk Spania. Her skiller FRAP seg fra Den dem- okratiske junta og La Plataforma som ikke ønsker å styrte det kapitalist- iske systemet i Spania. Tvert imot ønsker disse bevegelsene bare å for- bedre kapitalismen ved å innføre et borgerlig "demokrati".

FRAP har oppretta sentrale og lok- ale komiteer i Spania og blant span- iere i utlandet. De lokale komiteene har vært med på å organisere streik- er og demonstrasjoner i Spania. Det er vanskelig å si noe sikkert om bev- egelsens størrelse og styrke, men den har hatt sterk framgang blant unge arbeidere og studenter.

Et annet moment som har vært med på å øke motsetningene i de spanske samfunnet er undertrykkelsen av de nasjonale minoritetene. Særlig er det baskernes kamp som er omtalt her i landet. Den katalanske minoriteten er mindre kjent. Baskerne og katal- anerne får ikke bruke sitt språk i skolen eller massemedia. De spanske myndighetene har også motarbeidet alle andre former for kulturelle sær- drag innafor minoritetsgruppene. Motstanden mot fascistregimet er da også sterkest i disse befolknings- gruppene.

ETA er den viktigste motstands- organisasjonen i baskerprovinns

Forts. side 9

»Uten en revolusjonær teori...»

KA's... Forts. fra side 4

Ikke desto mindre er dette et av våre hovedmål, og det er først og fremst opp til våre kontakter og lag i distriktene, om vi skal komme videre på dette feltet. Selvfølgelig må KAs sentralledelse i større grad enn i dag bli seg sin oppgave bevisst når det gjelder å opprettholde kontinuerlig kontakt med distriktene, samt å formidle kontakt distriktene imellom. Men en slik forandring ville være uten innhold om ikke lag og kontakter samtidig styrket sin aktivitet og økte kravene til seg selv. Kontaktene må handle politisk selvstendig og initiativriktig for å utvide sin kontaktflate både organisatorisk og politisk; de må bli til enheter som fungerer som aktive veiledere for den sentrale ledelsen, og ikke vurdere seg selv som livløse brikker i forbundets organisatoriske landsplan. - Om et slikt mål skal nås, er det nødvendig at vi unnlater å se på disse spørsmålene som snevre organisatoriske problemer, og erkjenner at det dreier seg om politiske spørsmål i videste forstand, og først og fremst om spørsmål som angår politisk og teoretisk skolering av våre medlemmer. En slik kontinuerlig skolering er nødvendig for at vår agitasjon og propaganda skal bli enhetlig uten at medlemmenes selvstendige initiativ svekkes."

"En første målsetting i arbeidet for å bedre KAs politisk-organisatoriske stilling bør altså være å skolere oss selv til å opptre med forpliktelse overfor organisasjonen. Bare så snart vi har innsett rekkevidden og nødvendigheten av en slik forpliktelse, vil vår politiske stillingstaken og aktivitet forøvrig kunne bli en konkret kraft og kunne bidra varig til utbyggingen av forbundet."

Kommunistisk Arbeiderforbund har en del ganger gjeatatt Lenins gamle parole "Uten en revolusjonær teori - ingen revolusjonær bevegelse". Våre lesere vil muligens være interessert i hvordan det egentlig står til med den revolusjonære teorien i KA - hvordan den blir studert og anvendt. Vi har snakket med Stein Hoftvedt, medlem av KAs studiekomite og redaksjonssekretær i vårt teoretiske tidsskrift Røde Fane.

- Hva er egentlig hensikten med teoretisk arbeid, Hoftvedt?

Hensikten er grei nok - vi trenger veiledning i kampen for å nå fram til et samfunn uten klasser - et kommunistisk samfunn. Dette målet ligger langt fram. Samfunnet idag er svært komplisert, og mange står i kø for å lede arbeiderklassens kamp mot borgerskapet inn på sidespor. For å rive ledelsen i arbeidernes kamp ut av hendene på både sosialdemokratiske samfunnsbevarere og mer moderne eventyrere

trenger vi klare prinsipper og en politikk som setter arbeiderklassens egne interesser foran alle andre klassers. Idag står vi alene med dette synspunktet og vi står alene om å representere en teori for at dette skal virkeliggjøres. Mye står likevel igjen både i prinsippelle spørsmål og i å få politikken ut slik at arbeiderklassen både oppfatter den og bruker den som sin egen.

- Det er jo greit nok, men hvor langt har KA egentlig kommet på dette området?

For det første har vi gjennomført en teoretisk avgrensning mot alle andre organisasjoner som påstår at de er kommunistiske. Dessuten har vi en faglig politikk som har vist seg å være den eneste anvendelige i arbeidernes interessekamp. Vi har også påbegynt arbeidet med å lage en klasseanalyse av det norske samfunnet - en analyse av de forskjellige klassene er nødvendig for i det hele tatt å ha en

politikk, og dette arbeidet vil før eller seinere kunne ut i et program for arbeiderklassens sosialistiske revolusjon i Norge.

Når det gjelder studier av teorien, har KA tidligere studert boka "Hva må gjøres?" av Lenin, vi har studert artikler om klasseanalyse, og vi driver studier om taktikk og strategi.

For ikke å glemme noe av det viktigste har vi selvsagt studier på grunnlaget i den kommunistiske teorien i form av en elementærsirkel og en grunnsirkel, begge først og fremst beregnet på nye medlemmer og sympatisører. - Hvilke oppgaver på teoriens og studienes område står KA overfor i tiden som kommer?

Når det gjelder studiene er den viktigste oppgaven å trekke med nye folk på de grunnleggende skolingssirkelene. Bare på denne måten kan KA bli en organisasjon som ikke bare har en riktig politikk, men som også er i stand til å føre den ut på en mer omfattende måte enn idag.

Når det gjelder det teoretiske arbeidet er klasseanalysen viktigst - en løssaktig omgang med denne oppgaven idag vil vi måtte betale med politiske nederlag i framtida.

Det teoretiske arbeidet har også sine mer praktiske sider. Utgivelse og spredning av litteratur som kan være til nytte både i mer aktuelle spørsmål og i den mer grunnleggende skoling vil i tida framover få en større plass. Idag utgir vi ved siden av månedsavisen "Den røde Arbeideren" det teoretiske tidsskriftet Røde Fane og en rekke brosjyrer til studiebruk. Både Røde Fane og brosjyreutgivelsen er i sterk ekspansjon. At f.eks. den faglige brosjyren "Tvers gjennom lov til seier" nå må trykkes i nytt opplag etter et halvt år, ser vi som oppmuntrende. Utover våren og sommeren vil vi utgi i alle fall tre nye brosjyrer: en om klasser og grupper i det borgerlige samfunn, en større brosjyre om proletarietets diktatur og en om det såkalte AKP. Dette ved siden av at vi selvsagt vil fortsette å forbedre Røde Fane.

- Til slutt: Har egentlig arbeidere uten akademisk utdanning noen mulighet til å forstå de spørsmål som du sier blir diskutert i KA?

Av og til får man lyst til å stille spørsmålet omvendt: har akademikere noen forutsetning for å forstå en politikk som sier seg å tjene bare arbeiderklassen.

Jeg tror arbeiderne svært godt er i stand til å forstå vår politikk - men det krever at vi bruker et forståelig språk og at vi aldri gir opp. Sosialdemokratiet har fremelsket en innstilling i arbeiderklassen som går ut på at politikk er en sak for spesialister og byråkrater - og det er jo også den sosialdemokratiske politikken. Denne innstillingen er ofte vanskeligere å bekjempe enn de mer utpregede politiske ideene vi slåss mot. Men mulig er det, og nødvendig er det - om det er aldri så vanskelig.

For å vinne masseoppslutning om vår politikk og ikke bare trekke til oss enkeltpersoner må vi imidlertid - også når det gjelder skoling - utnytte den spontane økonomiske kampen i arbeiderklassen på en slik måte at kommunistisk propaganda og agitasjon virker sammen med de umiddelbare og direkte erfaringene enhver streik eller aksjon gir. Slik oppnår man et varig resultat i form av en både kampvillig og skolert arbeiderklasse. En hovedparole for studiearbeidet som for vårt øvrige arbeid må derfor nødvendigvis være: Vend ansiktet mot arbeidsplassene!

Og helt til slutt - for ikke å bli misforstått - det finnes selvsagt studenter og akademikere som virkelig forstår disse tingene, og de har da også en svært viktig funksjon i vårt teoretiske arbeid.

BESTILLINGSEDEL

Til:
Kommunistisk Arbeiderforbund,
Postboks 2863,
Kampen,
Oslo 5 (postgirokonto nr. 20 68 42)

Jeg bestiller med dette:

...årsabonnement på den røde Arbeideren a kr. 20,- kr.
...årsabonnement på Røde Fane a kr. 28,- kr.
...eks. av Tvers gjennom lov til seier a kr. 7,- kr.
...eks. av Program vedtatt på KAs 2. landsmøte a kr. 5,- kr.
...komplett sett av KAs elementærsirkel a kr. 25,- kr.
...komplett sett av KAs grunnsirkel a kr. 30,- kr.
...Studieveiledning til Lenin: Hva må gjøres? a kr. 5,- kr.
...obligasjon/er til støtte for KAs pressefond a kr. 10,- kr.
...obligasjon/er til støtte for KAs pressefond a kr. 50,- kr.
...obligasjon/er til støtte for KAs pressefond a kr. 100,- kr.
Tilsammen kr.

...Er dessuten interessert i nærmere kontakt med K.A.

Bes sendt i oppkrav/pengene er satt inn på postgirokonto nr. 20 68 42.

Navn.....

Gate/veg.....

Postnummer og sted.....

Teoretisk tidsskrift for
**KOMMUNISTISK
ARBEIDERFORBUND**

Postboks 2863 Kampen, Oslo

Arvid G. Hansen:

"Fra Lassalle til Lenin" VII

Arvid Hansen.

I dette sjuende og siste utdraget som vi bringer fra A.G. Hansens analyse av den norske arbeiderbevegelsens historie fram til 1929 ("Fra Lassalle til Lenin", Internasjonalt Arbeiderforlag 1929) understreker forfatteren at NKP alt fra fødselen av var sterkt befengt med opportunistisme. Dette kunne den fraserevolusjonære Tranmæl profitere på. Splittelsen i DNA i 1923 gikk derfor ikke langs de reelle linjer.

Resten av Hansens bok går mer detaljert inn på den politiske utvikling fram til 1929, og inneholder mange interessante og lærerike avsnitt. Foreløpig må vi nøye oss med å si stopp i gjengivelsen her, men kan tenke oss å utgi boka i sin helhet når vår trykkerikapasitet er bedret.

Vi oppfordrer leserne til på ny å gå gjennom de utdrag vi har brakt i de siste 7 numrene av den røde Arbeideren, og diskutere dem i sin helhet.

Det norske Arbeiderpartis brudd med Komintern (3)

Begivenhetene på sprengningslands-møtet var en historisk konsekvens av den forutgående utvikling i partiet i forbindelse med det nye økonomiske grunnlag etter krigskonjunktens avslutning og revolusjonens foreløpige nederlag i Vest- og Mellom-Europa. Komintern fikk valget mellom å tolerere en seksjon som åpent tok avstand fra Internasjonals retningslinjer og beslutninger og som førte en helt annen politikk enn Internasjonalen, tolerere en seksjon, hvis herskende retning forberedte sig til å skille ut de kommunistiske og alliere sig åpent med de sosial-demokratiske elementer i arbeiderbevegelsen, eller å stille denne ret-

ning overfor et enten - eller. Det var det som skjedde gjennom eksekutivkomiteens såkalte "ultimatum". Tranmæl pisket sin fraksjon sammen til en fanatisk blokk, som fulgte fraksjonsledelsen i tykt og tyndt, som voterte demonstrativt mot ethvert forslag fra Internasjonals representanter, og som heller ikke vek tilbake for den uungåelige konsekvens: utelukkelsen av den kommunistiske Internasjonals rekke.

Det som kanskje har størst interesse ved selv dette brudds historie, er å legge merke til hvordan der opprinnelig var en dyp kløft mellom Tranmæl og de klassebevisste arbeidermasser ved enhver antydning om brudd med Internasjonalen, selv etter Schefflos og Halvard Olsens voldgiftslinje og

halvliberale parlamentarisme i 1922, som naturligvis i høyeste grad var egnet til å kompromittere Komintern-retningen, og ved hvilke demagogiske midler og metoder det etterhånden, gradvis og suksessivt, lyktes Tranmæl å overvinne denne kløft og bringe de ideologiske broer mellom massene og Komintern til å vakle. Særlig ateisten Tranmæls skruppelløse utnyttelse av religionen, hvor han spilte de tilbakeleggende lags religiøse fordommer ut som triumf mot Komintern, er karakteristisk for de metoder som centralismen betjente sig av for å løsrive arbeidermassene fra den eneste revolusjonære Internasjonale.

Karakteren av den sprengning som fant sted i 1923 måtte nødvendigvis få de mest vidtrekkende konsekvenser for den følgende periodes politiske utvikling innen den norske arbeiderbevegelse.

Konsitueringen av de kommunistiske partier innebærer et avgjort brudd med opportunisten, med den overleverte socialdemokratiske ideologi, politikk og organisasjon. Dette brudd med opportunisten, med de socialdemokratiske overleveringer, foregår ikke på en dag, på de kommunistiske partiers stiftelsesdag. Det er en utviklingsprosess som fullbyrdes gjennom klassekampens og revolusjonens ildprøver.

Hvilken offisiell politisk plattform hadde Den kommunistiske Internasjonales fraksjon i Norge ved splittelsen? Hvilken politikk i Norge representerte vår retning i arbeidernes øine (vi tenker her i første rekke på de revolusjonære arbeiderelementer, som dengang følte sig knyttet til personen Tranmæl). Det var propaganda for vedtagelse av voldgiftsloven for at fagorganisasjonen i sin tariffkamp skulde forskånes for en kamp som vilde føre til en fredsslutning på "Brest-Litovsk-betingelser". Det var en mer eller mindre åpen understøttelse av venstrepartiet og venstregjeringen under falsk påberopelse av Lenin: "Kommunismens barnesykdommer". Det var de nye politiske signaler gjennom arbeider- og bondeorganisasjonene, ikke i Internasjonals ånd, men som parlamentarisk regjeringskoalisjon ikke bare med socialdemokratene, men også med andre representanter for det borgerlige demokrati (over venstre og helt inn i bondepartiet). Kort sagt, "vår" fraksjon hadde i norsk arbeiderpolitikk en overveiende opportunistisk plattform. Defensivteori og kriseprogram hører tildels til det samme kapittel. Man talte for ramme alvår om det som Håkon Meyer doserte i 1925, at i visse "reformistiske perioder" gjelder det å føre en "klok" reformistisk politikk, og de som ikke straks bøiet kne for disse politiske paradokser blev betraktet som halv-syndikalister og mere eller mindre utilregnelige personer. Det er innlysende at en slik politikk nødvendigvis måtte føre til en kløvning av de revolusjonære arbeidere i Norge, og det tragiske alvor som hviler over partisprengningens historie, skyldes ikke splittelsen i og for sig men splittelsen av de revolusjonære arbeidere, bruddet mellom Den kommunistiske Internasjonale og en del av den norske arbeiderbevegelses venstre fløy, på grunn av en forfeilet opportunistisk politikk, en politikk som gav de politiske demagoger en "revolusjonær" plattform i kampen mot den kommunistiske bevegelse. Når Tranmæl & Co. kunde avvise Moskvass paroler, var det fordi K.I.'s fraksjon i tusener av klassebevisste arbeideres øine stod til høyre i, mens Tranmæls tilsynelatende stod på venstre fløy. Det gjelder å forstå at de opportunistiske utglidninger fra deres side som hadde gått i spissen for å kjempe Moskvatesene gjennom, virkelig skjov ifra oss betydelige deler av de beste klassekjempere innen den norske arbeiderbevegelse og delvis skaffet oss tilslutning av mindre gode kampelementer på et opportunistisk grunnlag, d.v.s. ut fra falske forutsetninger om den politikk Det kommunistiske parti kom til å drive.

Det karakteristiske ved partibruddet i 1923 var således det at Kominterns fraksjon, og senere N.K.P. fikk tilslutning av endel elementer på arbeiderbevegelsens høire fløy, hvis historiske rolle bestod i politisk å kompromittere partiet allerede før det blev født. I motsetning til påstanden om at ulykken ved partisplittningen var at den foregikk "for langt tilvenstre" har centralstyret i sin resolusjon av 26.mars 1928 mot de opportunistiske avvikelser gitt følgende vurdering av partisprengningen, som er i full overensstemmelse med centralstyrets teser om N.K.P.'s utvikling og politikk av 30.august 1925:

Den splittning - heter det i centralstyrets resolusjon - som blev fremkalt av Kominterns motstandere på novemberlands-møtet førte ikke til en splittning mellom den revolusjonære fløy innen arbeiderklassen på den ene side og den reformistiske fløy på den annen. Splittningen foregikk på et slikt grunnlag og under slike forhold at den største del av høire fløy sammen med en teoretisk uklar, men utvilsomt revolusjonær retning gikk ut av Komintern. Den øvrige del av venstre fløy dannet en blokk som blev organisert i N.K.P. som Kominterns avdeling i Norge. - Dette forhold har i høy grad preget såvel N.K.P. som D.N.A.'s politikk, like fra den tid bruddet fant sted.

Norges kommunistiske partis vanskeligheter med å knesette en politikk som orienterte sig mot den mest frem-skredne del av arbeiderklassen var så meget større som partiet bevisst måtte bryte med de opportunistiske feil som ledende menn innen partiet tidligere hadde begått: Stillingen til den liberale regjering, voldgiftsloven, en feilaktig utlegging av arbeider- og bondeorganisasjonens paroler o.s.v.

For Norges kommunistiske parti gjelder det således i høyere grad enn for de fleste andre kommunistiske partier at det fra sin fødsel av var sterkt befengt med opportunistisme. Partiets kommunistiske skapelsesprosess har derfor pågått under voldsomme ideologiske brytninger og fraksjonskamper, som gang på gang har truet partiet med ny sprengning. Først nu - 5 år efter partiets stiftelse - er vi i ferd med å få et ideologisk enhetlig, fast sammensveiset parti, befridd fra restene av den opportunistiske arv fra det gamle norske arbeiderparti.

Forts. fra side 7

eller Euzkadia som baskerne kaller landet sitt. ETA var opprinnelig en utpreget borgerlig nasjonal bevegelse, men har i dag utvikla en sosialistisk målsetning for sin kamp. I Nord-Spania og baskerprovinserne finner en Spanias mest industrialiserte strøk og ETA har et godt feste i arbeiderklassen i de baskiske industristeder. Etter henrettelsene av de 5 anti-fascistene i høst organiserte ETA streiker som omfattet over 30 000 arbeidere.

Industrialiseringa har også ført til at mange spaniere har flyttet inn i baskerprovinserne. ETA har ikke bekjempet de spanske arbeiderne med snever nasjonalisme, men tvert imot organisert spanierne i ETA. Eller for å si det med ETA's egne ord: "Vi ser ikke vår kamp som isolert fra de spanske massenes kamp, men som en del av den samme kampen". ETA har også et visst samarbeide med FRAP.

ETA's mål er å erobre tilbake baskernes nasjonale og demokratiske rettigheter, enten innad i eller utenfor Euzkadia eller en føderativ spansk republikk.

Det er i dag ingen gitt å si noe sikkert om utviklinga i Spania. Ett er imidlertid sikkert, bare de revolusjonære kreftene er i stand til å skape ett sosialistisk Spania. Disse kreftene finner en i organisasjoner som FRAP og ETA og det er vår plikt som sosialister å støtte disse bevegelsene og de spanske massenes kamp.

KRASNIJ

Fabritius Fellesklubb: arbeidsretten ingen støtte for arbeiderklassen!

Den røde Arbeideren ga i nr. 11-12 1975 sin støtte til trykkerarbeidernes kamp mot kapitalens forsøk på å uthule faget, en kamp som kom til uttrykk i den omfattende trykkeristreiken i Oslo i november i fjor. Samtidig tok vi avstand fra streikekravet om å få opprettet en ny ankeinstans over Arbeidsretten, noe som i virkeligheten bare vil innebære opprettelse av en ny "arbeidsrett" og et ytterligere skinn av "neutralitet" over borgerskapets rettsapparat.

Fellesklubben på Fabritius vedtok på sin generalforsamling en uttalelse om dette som viser vegen videre framover for trykkerarbeiderne:

"Generalforsamlingen i Fabritius Fellesklubb tar på det sterkeste avstand fra Arbeidsrettens avgjørelse i saken om betjening av reprokameraer hos E. Moestue A/S. Denne dommen gir en klar uthuling av reprotknikerens fagområde. Vern om faget er et sentralt spørsmål for alle grafiske fagarbeidere. Dette emnet var oppe til brei debatt på NGF's landsmøte i vår. I denne forbindelse ble også spørsmålet om arbeidsretten trukket inn og det ble pekt på alle de saker NGF har tapt der.

Den siste dommen bør gjøre det klart at arbeidsretten aldri vil bli noen støtte for oss i kampen for å forsvare fagene. Skal vi vinne noen framgang her må tvistene løses lokalt eller mellom organisasjonene."

Klubben vedtok også følgende to uttalelser, som vi tar med:

"Uttalelse vedr. Hammerværksaken. Fellesklubben ved Fabritius & Sonner A/S Oslo vil uttrykke sin protest mot dommen i Stavanger Byrett i Hammerværksaken.

Dommen er et angrep på de fagorganisertes interesser, en trussel mot oppsigelsesvernet, mot retten og plikten til et aktivt vernearbeid og mot retten til streik for å ivareta sine interesser.

Vi uttrykker vår solidaritet med de oppsagte Hammerværksarbeidere og krever dommen omgjort."

"Vi ser med forferdelse at en gruppe ny-nazister forsøker å danne et nytt nazistisk parti som de kaller Norsk Front. De har stått åpent fram med rasisme og fremmedarbeiderhat. De går inn for en organisering av samfunnet hvor fagbevegelsen blir totalt kontrollert av staten og kapitaleierne. Den 2. verdenskrig og tida før viste at nazistene står for vold, terror og mord mot arbeidsfolk, og derfor ble NS-partiet forbudt etter krigen. Norsk Front er en ny NS-bevegelse. Vi ser på dem som politiske voldsforbrytere, og krever derfor at Norsk Front blir forbudt.

Vi oppfordrer dessuten Landsorganisasjonen i Norge til å igangsette tiltak for å hindre godkjennelse av partiet."

Om den aktuelle situasjonen i Chile

Den økonomiske utviklinga etter kuppet og utarminga av arbeiderklassen.

Etter å ha grepet makta la militærjuntaen opp til en økonomisk politikk som hadde to fundamentale mål: For det første ville den søke å komme ut av den økonomiske krisa ved å omorientere den nasjonale økonomien til produksjon for et utenlandsk marked. I sammenheng med dette skulle det i andre omgang skapes forutsetninger for å løse den interne borgerlige krisa gjennom å etablere storkapitalens hegemoni i forbund med utenlandsk kapital. For å oppfylle disse intensjonene satte juntaen like etter kuppet i gang en utstrakt reprivatisering av foretak som UP (Allendes folkefront-regjering) hadde nasjonalisert (USA-monopolene i bergverkssektoren, deler av matvare- og tekstilindustrien) samt en privatisering av sektorer som før Allende hadde befunnet seg i statlig eie eller som staten var andelshaver i. I tillegg har militærregjeringa forpliktet seg til å "subsidiere" de viktigste USA-monopolene i form av en "erstatning" på 630,3 mill. dollar for "skader" som skulle ha vært påført dem under Allende-epoken.

Mange tiltak måtte nødvendigvis bli gjennomført på bekostning av andre sektorer innen borgerskapet, fortrinnsvis deler av jordeierklassen og den del av industriborgerskapet som var tilknyttet produksjonen av konsumvarer og som under Allende til en viss grad ble favorisert gjennom det relativt høye lønnsnivået, samtidig som det ble beskyttet av høye tollsatser. Gjennom statlig kontrollerte lønnssetninger, som innebar en brutal tilbakegang i massenes kjøpekraft, bidro juntaen til å underminere det innenlandske forbruksvaremarkedet. Ved å frigi frakttariffene la de veien åpen for fullstendig ruinering av tusenvis av mindre og middelstore transportforetak (også kalt juntaens "forræderi" mot sine støttropper, jfr. lastebileierstreiken våren og sommeren 1973).

Alle disse tiltaka styrket monopoliseringsprosessen i en ekstrem grad. Ekspropriasjonen av mindre og middelstore foretak har ført til at tallet på arbeidsløse i dag ligger på ca. 700 000. Av et samlet antall såkalte yrkesføre på over 3 mill. utgjør dette en anseelig reservearmé. Det chilenske imperialistiske borgerskapet benytter seg av denne til å presse ned lønnsnivået under den statlig fastsatte minstelønn på 25 dollar i måneden (128 dollar blir regnet som eksistensminimum for en familie på fem medlemmer).

Sjøl juntaen må medgi (gjennom en undersøkelse foretatt ved Santiago-universitetet) at "30% av chilenerne i dag lever i en ekstrem fattigdom". Det er gode grunner til å tro at dette tallet ligger atskillig høyere. I Chile dreier det seg ikke kun om en åpen fascistisk terror som med sitt politiske og militære apparat undertrykker arbeiderklassens økonomiske og politiske kamp, men også om en systematisk utarming av proletariatet som best kan karakteriseres som et økonomiske folkemord. Utarminga i seg sjøl representerer en fare da den lett kan føre til ideologisk degenerering - enten ved at hjelpearbeidet (særlig i kirkelig regi) får en ren humanitær karakter eller ved at de spontane søkene på å løse den umiddelbare nød- en blir individuelle (tigging, prostitusjon, kriminalitet osv.)

Perspektiver på motstandskampen.

KP's (det revisjonistiske "kommunist"partiet) bestrebelser i den aktuelle motstandskampen gir et godt eksempel på reformismens fallitt. I den første tida ble det fra KP's side stadig satt fram enhetsforslag som også omfattet hele det Kristelig-demokratiske partiet (PDC). Støttet opp av fraser om "juntaens dilemma", "dens fullstendige internasjonale isolasjon" osv. i den internasjonale revisjonistpressen, var taktikken fra KP's side å holde seg i passiv beredskap i tilfelle det skulle skje en "kontrollert avløsning"

Den chilenske arbeiderklassen kjemper videre - tross brutal undertrykking og utarming.

av juntaregimet. En kan i denne forbindelse spekulere på om revisjonistenes taktikk har som forutsetning at den innen- og utenlandske kapitalen i forbindelse med en "kontrollert avløsning" ville forstå å verdsette KP's rolle som bremsekloss overfor en voksende massebevegelse som ville følge med juntaens fall.

I sine bestrebelser på å inngå enhet med PDC later KP til å "glemme" at de ledende kristelig-demokratiske gruppene nettopp utgjør det politiske uttrykket for det imperialistiske borgerskapet og at disse gruppene bærer det største ansvaret når det gjelder de forskjellige boykottaksjonene som førte til Allende-regjeringas fall. Etter kuppet var det disse gruppene funksjon å gi den blodige undertrykkinga et skinn av legitimitet. I den utstrekning de i dag vil anta en demokratisk maske har det sitt utspring i at de til en viss grad er blitt fortrengt fra regjeringa.

KP's perspektiv på den aktuelle motstandskampen er at det dreier seg om "de nasjonale massers kamp" mot imperialismen og monopolborgerskapet som utmerker seg ved å være spesielt unasjonale ("fiender av fedrelandet"). Litt velvillig kan man oppfatte KP slik på dette punkt at de gjør seg til talsmenn for en ny-demokratisk

Fra slummen i Santiago.

revolusjon i likhet med den i Sør-Vietnam. For Chiles vedkommende vil ikke dette være noe annet enn illusjoner. Det grunnleggende faktum er at Chile for mer enn et århundre tilbake har vært et kapitalistisk land som er blitt fullstendig integrert i det imperialistiske verdenssystem. Den grunnleggende konfrontasjonen mellom borgerkap og proletariat har vært det viktigste elementet i den seinere chilenske historien.

Et manglende revolusjonært perspektiv på motstandskampen gjør at revisjonistene og reformistene er avskåret fra enhver forståelse av det

aktuelle nivå som klassekampen befinner seg på. Ved å søke etter enhet med borgerskapet forsøker de å tilpasse den eksisterende situasjonen i Chile en taktikk som ville ha vært relevant dersom den sjølstendige organiseringen av arbeiderklassen hadde vært fullstendig knust. MIR (Den venstre-revolusjonære bevegelsen, som definerer seg som marxist-leninistisk) legger i sin analyse av den aktuelle situasjonen vekt på at militærdiktaturet ikke kan karakteriseres som fascistisk i tradisjonell forstand. De peker bl.a. på at til tross for gjentatte forsøk har det ikke lyktes juntaen å utbygge et fascistisk masseparti. Gjennom sin økonomiske politikk, som framskynder monopoliseringen og som fører til ruinering av småborgerskap som opprinnelig støttet juntaen, er mye av basisen for en masse-bevegelse blitt underminert. I noen utstrekning har juntaen forsøkt å blidgjøre seg overfor småborgerskapet ved å innføre systemer med bestikkelser og "belønninger". Dette har ikke ført fram i noen særlig grad, fordi statens midler er svært begrensede bl.a. som en følge av de tidligere nevnte "erstatningsutbetalinger" til monopolene. Også juntaen har problemer med å ri to hester på én gang.

Tross brutal undertrykking og systematiske forsøk på utarming har militærdiktaturet heller ikke klart å sette arbeiderklassens forskjellige politiske organisasjoner ut av funksjon. Etter det sterke tilbakeslaget etter kuppet foregår det i dag en utstrakt gjenopptaking av den politiske aktiviteten i form av motstandskomiteer (MRP - Movimiento de Resistencia popular) opprettet på initiativ fra MIR. I de klassiske fascistiske statene lyktes finanskapitalen i å avvæpne og splitte arbeiderklassen. I Chile er borgerskapet i dag konfrontert med en arbeiderklasse som stadig øker sin politiske og organisatoriske styrke. Det fanges dessuten stadig inn av kapitalens egen lovmesighet. På den ene sida er den ram-

met av den allmenne krisa på det imperialistiske verdensmarkedet som underminerer profitten. For å kompensere for dette må den på den andre sida framskynde konsentrasjons- og monopoliseringsprosessen slik at ytterligere større deler av småborgerskapet og det ikke-monopolistiske borgerskapet eksproprieres. På den måten underminerer militærjuntaen den subjektive basis for støtten til sitt regime. I motsetning til en klassisk fascistisk stat der en sektor av borgerskapet (finanskapitalen) vil ramme en annen sektor (den ikke-monopolistiske) ved å bruke småborgerskapet og deler av mellomlaga som våpen, er situasjonen den at storborgerskapet i stadig økende grad konfronteres med hele det resterende borger- og småborgerskapet.

Hvorvidt regimet i Chile kan karakteriseres som tradisjonelt fascistisk eller ikke er derfor ikke bare en strid om ord. Ut fra den analysen som her er forsøkt skissert, vil ikke reformistenes og revisjonistenes politikk innebære noe annet enn å styrke en sektor av borgerskapet på bekostning av en annen. Uten et revolusjonært perspektiv vil man heller ikke nå lenger. Oppgaven for den revolusjonære bevegelsen må være, som det bl.a. blir påpekt av MIR, å ytterligere eksponere motsetningene innen borgerskapet samtidig som arbeiderklassens og de øvrige proletære lagenes uavhengige organisering framskyndes med sikte på det endelige målet - den sosialistiske revolusjonen og opprettelsen av proletariatets diktatur.

Dette må det legges vekt på når kommunistene i Norge skal vurdere støtte til eventuelle aksjoner i forbindelse med Chilearbeidet her i Norge - et arbeid som i alt overveiende grad blir drevet på reformistiske og småborgerlige premisser og som utarter i ren allmenn-demokratisk, humanistisk kamp som fullstendig underslår det revolusjonære perspektivet. For oss "finnes det bare en virkelig internasjonalisme: Det oppofrende arbeidet for utviklingen av den revolusjonære bevegelsen og den revolusjonære kampen i eget land, støtten (gjennom propaganda, gjennom moralsk og materiell hjelp) til den samme kampen og den samme linja, og bare ei slik linje, i alle land uten unntak". (Lenin)

J.E.G.

Forts. fra side 6

ernes økonomiske situasjon, for det andre står ikke spørsmålet mellom lønnsnedslag eller videre drift, men mellom nedleggelse eller vanlig drift. For en bedrift vil aldri legges ned som en følge av at lønningene er blitt for høye, årsakene til at bedrifter legges ned finnes i helt andre forhold. Det viktigste av disse er selvfølgelig avsetningsmulighetene, og et annet viktig poeng er utviklinga av produktionsutstyret.

En korrekt linje for arbeiderklassen i en situasjon hvor de står overfor trusler om oppsigelse eller permittering, vil således bestå av aktiv kamp og ikke samarbeid. Og denne kampen må ikke bare innskrenke seg til de arbeidere som er direkte truet, den må følges opp ved at hele klassen går til solidaritetsaksjoner med de rammede arbeidere. Men for at disse aksjonene samtidig skal bringe arbeiderklassen framover mot et bedre samfunn, må forståelsen av hvorfor slike kamper alltid vil måtte oppstå innen kapitalistiske system spres innen klassen. Nettopp selve aksjonen er den beste grunnbunn for at en slik forståelse skal kunne spres, slik at for kommunistene blir det en viktig oppgave å utvikle denne forståelsen hos arbeiderne i løpet av aksjonen.

Ø.H.

CHAPLIN - en mann for alle klasser

Chaplins popularitet har vært og er enorm. Hans filmer har gått sin seiersgang over hele den industrialiserte verden. Det skulle tilsi at hans humor hverken er begrenset til 20-åra eller til bestemte lokale forhold. Eller med andre ord at hans komikk rammer noe meget allment i folks opplevelse av omverden i de kapitalistiske samfunn fra 20-åra og fram til i dag.

Allment kan det sies at stor humor oppstår i markerte overgangstider, hvor det nye setter folks omstillings-evne på en hard prøve. Humoren blir bygget over alle misforståelser og feiltagelser som blir gjort i omgivelser som er vanskelige å mestre.

Før vi ser nærmere på hva Chaplin står for, kunne det være interessant å se på en annen komisk person som hører hjemme i en helt annen historisk epoke, nemlig Don Quijote. Boka om Don Quijote, helten som har forlest seg på ridderromaner, ble skrevet under inntrykk av føydalsamfunnets oppløsning. Her konfronteres middelalderens ridderideal med "den nye tid" hvor penger har tatt plassen etter håndslaget og lojalitet. Illustrerende for scenen hvor verten i et vertshus som Don Quijote og Sancho er i ferd med å forlate blir oppfattet som slottsherren av Don Quijote. Verten vil ha oppgjør for kost og losji. "Det raker ikke meg en døyt!" sier han etter at Don Quijote har holdt en edel tale "la meg få min betaling og la oss holde opp med sludder og ridderpreik; for jeg bryr meg ikke om annet enn å få pengene mine." Tilsvarende er scenen hvor Don Quijotes væpner Sancho Panza gjør opprør og krever fast lønn for sine tjenester. Don Quijote avviser dette forslaget bryskt. Hvor står det skrevet at riddere skal ha penge-affærer med sin væpner? "Hvis du innbiller deg" utroper Don Quijote hånlig, "at jeg for din skyld skal forandre det vandrende ridderskapets sedvaner, tar du skammelig feil."

En liknende brytning mellom virkelighetsfjerne drømmer og en uforstått og uforstående omverden finner vi og-

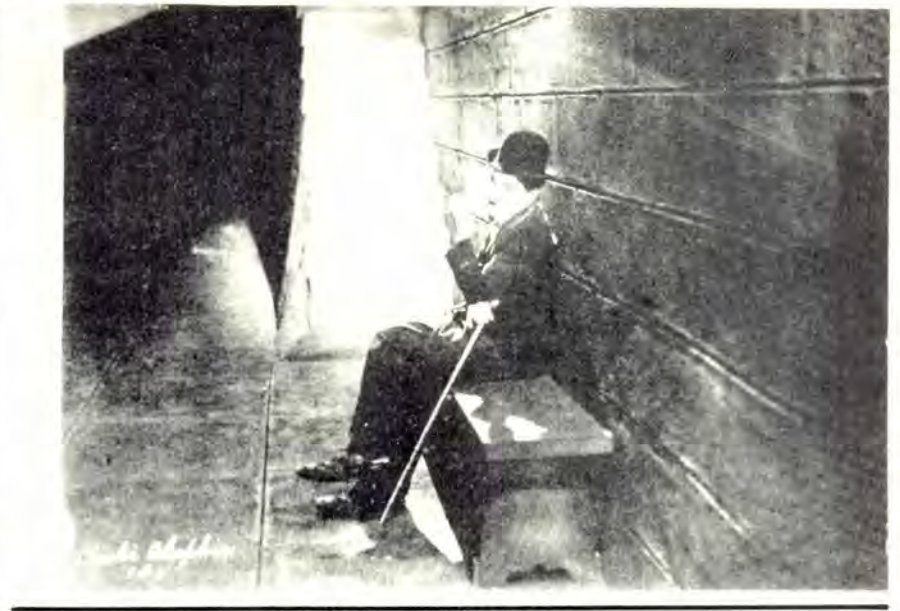
Chaplin og Chou En-lai 1954

så hos Chaplin. Men hva er så innholdet i Chaplins univers?

Chaplin-figurens omgivelser er det kapitalistiske samfunn i den imperialistiske fasen (fra ca. 1900), med økende monopolisering og krav om høyere tempo og større effektivitet som setter seg gjennom på alle felter i de kapitalistiske samfunnene. Det er fullt mulig å snakke om en ekselerert fase i kapitalismen på denne tida. Med til bildet hører også alle de nye forbruksvarene som kom på markedet. Det var masseproduserte industrivarer som elektriske artikler av forskjellig slag, biler etc. Et gjennomgående trekk i alle stumfilm-kommediene som lages på denne tida, er da også harselas med disse nye tingene. Tenk f.eks. på all den vanvittige bilkjøringen som fins i disse filmene.

Men er det mulig å si at Chaplin spiller ut et tilbaketrukk historisk stadium mot en virkelighet han da nødvendigvis må komme i clinch med? Det blir aldri gjort klart at Chaplin har den eller den fortid. Men en nøkkel til å bestemme ham i det perspektivet kunne være påkleddingen hans. Den er nemlig to-delt. Oventil har han skalk, stiv snipp, jakke med skjoter og stokken, nedentil stygge uformelige bukser som slenger rundt ham og noen groteske overdimensjonerte sko. Mye tyder på at mannen har sett bedre dager og at vi har med en deklassert person å gjøre. Ytterligere trekk i dette bildet er bl.a. hans omhyggelige stell av neglene og den vekt han legger på bordskikk uansett situasjon. Hvis personen skal klassemessig bestemmes, er det mest nærliggende å oppfatte ham som en proletarisert småborger. Det at han er så fundamentalt fremmed for kollektiv strategi og gruppesolidaritet i sin nød skulle styrke den oppfatningen.

Når det gjelder de drømmer og forhåpninger han aktivt prøver å realisere er de mer vanskelig å bestemme eksakt. Men så mye kan sies at under sterke omleggingsfaser i kapitalismens utvikling har en småborgerlig preget utopisk sosialisme alltid blitt aktualisert og ofte med kristne innslag. En naiv hjelpsomhet og en nes-

tekjærlighetstankegang som ikke er mindre naiv dukker stadig opp hos Chaplin. Selvsagt blir den aldri forstått av en kald og forretningsmessig omverden og den roter Chaplin stadig inn i nye situasjoner han ikke har herredømmet over. Som eksempel kan nevnes scenen i Modern times hvor han intetanende går i gata og plutselig ser et rødt flagg falle av en bil som han tar opp og springer etter bilen for å levere, men i samme øyeblikk kommer et demonstrasjonstog opp bak ham og han blir arrestert som oppviglerens leder. I Småen (vises for tiden på Veslefrikk) ser vi hvordan hans omsorg for guttungen blir avvist av det offisielle samfunn. Chaplins eneste mulighet blir å drømme seg et samfunn hvor motsetningene er opphevet. Det skjer også i Småen hvor han drømmer at alle de fiendtlige personene i den gata hvor han holder til er blitt engler i et paradisi som regjeres av den rene uskyld. En annen handlingsimpuls som stadig vikler Chaplin inn i nye historier er en romantisk kjærlighetsdrøm. Det er ikke en film hvor han ikke blir forelsket, og det ved første øyekast.

Høye idealers møte med en uforstående omverden er tragediens vesen. Men det blir komisk når idealene er så åpenbart naive og virkelighetsfjerne. I tillegg til denne konstellasjonen kommer et annet trekk ved Chaplin som øker spenningen ved skikkelsen og som hever komikkens hans opp på et enda høyere nivå. Det er den utrolige frekhet og listighet, dette næringsvettet som gjør at han kommer ned på bena igjen uansett situasjon han blir rotet inn i. Han lar seg nemlig aldri helt rive med av følelser og drømmer. Alle tilløp til det sentimentale og det patetiske gis på et visst tidspunkt en vri. Chaplin løfter på hatten, gjør et spark bakut og går videre.

På denne måten ironiserer han også over de drømmene og naive innskytelserne han har. Han er småborgeren som ler av seg selv. Dynamikken i dette kan illustreres ved en scene i Dagdriveren (vises også på Veslefrikk for tiden) hvor Chaplin som en alkoholisert ektemann mottar et brev fra kona om at hun ikke vil komme hjem igjen før han har sluttet å drikke. Han snur seg da med et sørgmodig ansikt og med ryggen til kameraet ser han ut til å knekke sammen av gråt, men da han ristende snur seg et øyeblikk senere har han en cocktail-shaker i hendene som han rister. Drømmescenen i Småen er et eksempel på det samme. Den naive uskyldstilstanden punkteres ganske raskt. På tross av engleprakten stikker Chaplins sko fram og han våkner opp med den evig sinte politimannen over seg. I filmene hans er det til stadighet slike idyller som brytes. Chaplin-figuren har altså en nesten

amoralisk realitetssans. Den lærdommen har han tross alt; i en verden som er vond og uoversiktlig får man sno seg som best man kan. Drømmer og idealer gir han gjerne avkall på for en sigarettneips skyld.

Brecht var en stor beundrer av Chaplin, og det var nok akkurat denne siden av figuren han hadde mest sansen for. Herr K. i Brechts Historier om Herr Keuner har mange av Chaplins trekk. En av dem kan gi et visst inntrykk: Den hjelpeløse gutten (s.120 i Kalenderhistorier). "Herr K. talte om den uskikk stiltiende å ete i seg en urett man har lidd og fortalte følgende historie: "En liten gutt stod for seg selv og gråt, og en mann som kom forbi spurte ham hvorfor han var så lei seg. "Jeg hadde fått to kroner for å gå på kino," sa gutten, "men så kom en annen gutt og tok den ene kronen fra meg." Han pekte på en gutt langt borte. "Men ropte du ikke om hjelp?" spurte mannen. "Jo," sa gutten og gråt litt høyere. "Men var det ingen som hørte deg?" spurte mannen videre mens han klappet gutten kjærlig. "Nei," snufset gutten. "Men kan du ikke hyle høyere?" spurte mannen. "Så kom hit med den andre." Og han tok den siste kronen fra gutten og gikk ubekymret videre."

Chaplin fikk ofte bruk for denne evnen sjøl. Det blåste ofte friskt rundt ham. Borgerskapet i USA så ikke bare arg på hans mange ekteskap og da fortrinnsvis med ten-åringsjenter, men han ble også betraktet som en politisk tvilsmann person. Hele tiden hadde Chaplin forbindelser med den radikale intelligensiaen. Han støttet kommunistpartiet i USA økonomisk, uttalte seg positivt om kommunismen og dro tidlig på reise til Sovjet og Kina. Men noen kommunist ble han aldri. I sin individualistiske kunsterkarriere kom han ikke lenger enn til et følelsesmessig engasjement for samfunnets paria.

Kjernen i Chaplins politiske oppfatninger ligger vel i den jødiske barberens lange sluttappell til Menneskheten i filmen Diktatoren. Her føres det fram en abstrakt drøm om En Verden av verdensborgere og det er med overtoner av kristent broderskaps-evangelium og utopisk-sosialistisk internasjonalisme.

Typisk er en uttalelse Chaplin kom med i de første urolige årene etter den russiske revolusjon, da det blant mange var en utbredt oppfatning at verdensrevolusjonen sto for døren: "Det passer meg bra. Jeg er for arbeiderklassen. Men de skal ikke vente seg å finne meg på barrikadene. Jeg er ingen helt - jeg har for mye fantasi til å være helt. Når de første skuddene løsnes, tar jeg et brød og en sardinboks og legger i vei opp i fjellene."

D. P.

I sin tale til FN's hovedforsamlings sjuende spesialsesjon behandlet Sovjet-representanten Jakob Malik spesielt "erfaringene" med "økonomisk integrasjon" innenfor COMECON, rådet for gjensidig økonomisk hjelp. "Denne integrasjonen", sa han, "hviler på gjensidig fordelaktig kooperativ politikk i medlemslandenes økonomier, basert på rasjonell internasjonal arbeidsdeling dem imellom", og la til at "økonomisk integrasjon" som sådan "i sin natur er åpen" for utviklingsland.

Sovjetrevisjonistene har i de senere år fallbudt "erfaringene" med COMECON og foreslått at landene i den tredje verden gradvis skal gå inn i den Sovjet-planlagte "internasjonale arbeidsdelingen" med COMECON som forbilde.

Hva er når det kommer til stykket COMECON's "økonomiske integrasjon"? "Erfaringene" med "integrasjonsprosessen i COMECON" som er brakt fram i lyset av Sovjet-tidsskriftet Voprosy Ekonomiki (Økonomiske problemer) i nr. 3 1975, for at "utviklingslandene kan anvende dem ekstensivt", kan vise hvordan Sovjet-revisjonistene "ekstensivt" har anvendt dem overfor de andre medlemmene i COMECON, det såkalte "sosialistiske fellesskapet".

Det første punktet i "erfaringene" som det blir kunngjort som i artikkelen "det økonomiske samarbeid mellom utviklingsland" i tidsskriftet, er "at det innbefatter langsiktige planer for ytre økonomiske bånd rundt den generelle økonomiske planleggingen." Dette er i virkeligheten ikke noe annet enn en renneløkke rundt halsen på folkene i de andre COMECON-medlemslandene.

I mer enn et tiår har Sovjetrevisjonistene hatt sterke innvendinger mot uavhengig utvikling av de andre COMECON-landenes nasjonaløkonomier, i det de har fastholdt at de skal "koordinere" sine økonomiske planer med

Sovjet og COMECON

Sovjetunionen og innlemme "de langsiktige planene for ytre økonomiske bånd i de generelle økonomiske planene."

Mens Moskva trakk i trådene vedtok COMECON i 1971 et "omfattende program for økonomisk integrasjon" som betyr at medlemsstatene blir påbudt å utarbeide ikke bare femårsplaner, men også langsiktige program av opp til 15 og 20 års varighet i "koordinering" med Sovjetunionen, i et tidsrom som skal gi ytterligere "integrasjon" i produksjon, vitenskap og teknologi, utenrikshandel og valuta- og finanspolitikk. Når det kommer til stykket blir både produksjonen og de "ytre økonomiske båndene" til disse landene brakt inn i satellittbane rundt sovjetøkonomien og i stor utstrekning tvunget til å tilfredsstille sovjetiske behov.

En ungarsk partifunksjonær skrev i 1974 en artikkel som beklaget COMECON's "altfor uelastiske integrasjonssystem" som har "svekket ansvarsfølelsen i de respektive landenes regjeringer angående den økonomiske politikk." Han mislikte også "at nasjonale synspunkter ble underkjent eller oversett gjennom styrken av parolen "Lenge leve internasjonalsismen!"

Det andre punktet i "erfaringene" er "den internasjonale arbeidsdelingen" og "industrielt samarbeid", en ordning som har fått alle COMECON-landene bortsett fra Sovjetunionen til å lide voldsomt.

Gjennom denne "arbeidsdelingen" og "samarbeidet" har Moskva redusert enkelte medlemsstater i COMECON til i gavnet rene foredlingsbedrifter som tjener Sovjetøkonomien og markeder for sovjetiske handelsvarer. Mens for eksempel Sovjet selv framstiller

hoveddelene til personbilene sine, produserer og forsyner enkelte østeuropeiske land deler og rekvisita. Av denne grunn har Ungarn skåret drastisk ned på sin produksjon av traktorer og lastebiler for å prioritere andre vareslag. Bulgarias maskinindustri er pålagt å yte 60% av sin kapasitet til å framstille ting for Sovjet. Et antall bulgarske fabrikker må lage rekvisita (maskindeler) for sovjetiske bedrifter hvor de blir montert til ferdige produkter og sendt tilbake til Bulgaria som Sovjets eksportvarer.

I "den økonomiske integrasjons" navn har Moskva i de senere år opprettet et økende antall overnasjonale organer og transnasjonale foretagender i form av "internasjonale økonomiske sammenslutninger" innenfor rammen av COMECON i bestrebelsene på å bringe de øvrige medlemsstatene under ytterligere kontroll. Prototypen på dette er den Optisk-Kjemiske Industrisammenslutning i fellesskap opprettet av Sovjet og DDR i 1973. Sovjetrevisjonistene ble på den måten i stand til å rive den fotokjemiske industri, en overmåte viktig industrigren i DDR, løs fra styringen av landets industrielle struktur, og på den måten ble den underlagt alene sammenslutningens kontroll med hovedkvarter i Moskva, like fra produksjonsmidlene til industriens produkter. Det er innlysende at en slik "integrasjon" egentlig bare er et mildt uttrykk for annektering av andre lands virksomheter.

Det tredje punktet i "erfaringene" som Voprosy Ekonomiki fallbød til utviklingslandene er "å sikre de nødvendige finansielle bevilgninger". Sagt med rene ord innebærer dette i "de felles industrioppgavers" navn å la andre land tilveiebringe pengene, arbeidskraften og utstyret for ferdigproduksjonen i Sovjet.

Kreml har i de senere år kommet på en ny måte å fremme denne "erfaringen" på. Ved å kalle det "koordineringsplaner for tiltak for multilateral integrasjon" har de tvunget de andre COMECON-landene til å "koordinere anvendelsen av materielle og finansielle ressurser og arbeidskraft" og slå sammen bestrebelsene deres til å hjelpe Sovjet til å utvikle sin egen energi og råmaterialproduksjon. Reising av slike prosjekter for disse målsetningene er blitt innlemmet i femårsplanene til disse COMECON-medlemslandene.

I følge opplysninger i sovjetisk presse har 30 "multilaterale integrasjonsprosjekter" blitt merket ut innen COMECON, men de fleste av dem som det er blitt enighet om, skal bygges i Sovjet! Alene føringen av en naturgassledning fra Orenburg i Ural til Sovjets vestlige grense har på det viset trukket inn fem land - Bulgaria, Ungarn, DDR, Polen og Tsjekkoslovakia - som er forpliktet til å kanalisere atskillige milliarder rubler inn i prosjektet og ha tusener av sine fagarbeidere og teknikere bundet til det, mens Sovjet høster alle fordelene. På denne måten overfører ikke bare Sovjetrevisjonistene sine egne økonomiske vanskeligheter til disse landene, men gjør dem også mer avhengig enn noen gang før av råvarer og energi fra Sovjet.

Lenin skrev at imperialistmaktene "under dekke av politisk uavhengige stater oppretter stater som er fullstendig avhengig av dem økonomisk, finansielt og militært." (Foreløpig utkast til teser om de nasjonale og koloniale spørsmål.) Tingenes tilstand innen COMECON slår fast for alvor at

sovjetrevisjonistene som her i mange år har drevet fram denne "integrasjonen" og "internasjonale arbeidsdelingen", tar sikte på å frarøve medlemmene i dette "fellesskapet" deres suverenitetsrettigheter og gjøre dem avhengige av Sovjet.

Når Malik derfor talte så besnærende om "økonomisk integrasjon" og "internasjonal arbeidsdeling" ved FN's hovedforsamlings sjuende spesialsesjon, prøvde han åpenbart å få utviklingslandene til å bli Sovjets økonomiske vedheng slik som tilfellet er med enkelte COMECON-land. Men den daglig oppvåkne tredje verdens land og deres folk vil ikke gå i Kreml-herskernes feller.

(Oversatt fra Peking Review nr. 41 1975)

Fra borgerskapet :

EN SKIPSREDER I SORG

Mange har erfart at det kan være tungt å skrive brev, og særlig tyngende må det være for skipsreder Sigval Bergesen d.y. (83 år) som ifølge borgerskapets medlidende hovedorgan Aftenposten av 17. jan. nå må sette seg ned og skrive hele 32 tunge brev. Dette er imidlertid bare slutt punktet for en langvarig smerte: Aftenposten kan nemlig også fortelle at "Bergesen og hans rederistab har hatt harde og lange døgn siden man for elleve dager siden ble klar over at det kunne ha skjedd noe med skipet."

Vi kondolerer, men tillater oss å minne den sørgende skipsreder om at livet går videre og at assurancesummen - historiens største - vil bli utbetalt.

Skipsreder Sigval Bergesen d.y. satte seg sliten og nedtrykt til skrivebordet igår for å fortelle de pårørende at "Berge Istra" må ansees som tapt.

Gr...

Vi har fått ny regjering. Noe skal en koste på seg i mørketida. Har vi nå egentlig det, forresten? Det er kanskje riktigere å si at vi har skiftet administrasjon.

Litt interessant er det likevel. Nye koster feier best, har jeg hørt, men det er vel fare for at det fortsatt vil bli feid der det støvsuges til stadighet. En av Nordli's første uttalelser som regjeringssjef tydet på det. Hans største oppgave i første omgang var nemlig å hale iland et samordnet lønnsoppgjør til våren. Vi har hørt det før fra forskjellige hold uten at revolusjonen er startet av den grunn, men en må få lov til å antyde at det er påfallende at en nyslått statsministers største oppgave er å hindre store lønnstakergrupper å få de tillegg de rettmessig har krav på. Nåja, han må nok tenke lenger, statsministeren, tenke litt på høyrefløyen slik at han kan sitte lenge.

Da Bratteli ble spurt hvorfor han gikk, svarte han tørt at en eller annen gang må en gå. Det var selvsagt ikke noe skikkelig svar, men karakteristisk nok - for en sosialdemokrat - løst i kantene - prat - uten grunnmur.

Det sies og skrives så mye pent om Bratteli om dagen - den ene nekrologen vakrer enn den andre. Det er skikk og bruk å finne fram til positive og pene ting ved begravelser, så det er ikke så rart.

Avskrellet er nok saken den at under Bratteli's ledelse har Arbeiderpartiet

gått fra nederlag til nederlag. Når en skulle finne en synde bukk som med rette eller urette, skal slaktes, var veien kort til Bratteli. Han var formann og statsminister, trøtt og kjedelig, uten appell - sikkert dyktig i den bremsoppgaven han var satt til, plikt-oppyllende, men likevel -----

Så har man lett med lys og lykte for å finne mannen som skal blåse nytt liv i et altfor langsomt hendfende sosialdemokrati. Helt naturlig og selvfølgelig fant man fram til Nordli. Han har nemlig sunget i radio og fjernsyn og han sier "itte".

En gundig analyse i sentralstyret ga det soleklare resultat at lederen må ha publikumstekke. Politisk ryggrad har mindre betydning. De så på de andre borgerlige partiene og fant at det er i politikk som i sirkus. Det er klovnene som avgjør tilstrømmingen, ALP ble borte med Lange. Venstre hadde Royseland og Even Brattbakken - SF blomstret litt under Gustavsen. Kan-ske burde en nevne Haakon Lie også, men han stiller i en klasse for seg - stjernebannerklassen.

Slik fant man fram til Nordli. En mann som sier "itte" må nødvendigvis gjøre et traust og likanes inntrykk - så det var det som gjorde utslaget.

Spørsmålet er bare om det er nok. Jeg tror det itte.

GRR.